

Krachtwerk bij langdurige armoede

armoede

Krachtwerk

keuze voor
Krachtwerk

werken met
Krachtwerk

impact van
Krachtwerk

conclusies

onderzoek

ervaringen

armoede

Krachtwerk

ervaringen

onderzoek

keuze voor
Krachtwerk

erken met
krachtwerk

© 2025 **Impuls - Onderzoekscentrum maatschappelijke zorg,
afdeling Eerstelijns geneeskunde, Radboudumc.**

Uitvoering: Renée de Vet, Lincy Scholten, Linda van den Dries, Judith Wolf

Ontwerp: Edo Nauta

Met dank aan:

Alle kandidaten en participatiecoaches en andere medewerkers van Doe je mee die hebben bijgedragen aan dit onderzoek, ervaringsdeskundigen Miranda de Haas en Monica van Midden en alle andere partners uit het consortium

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Impuls - Onderzoekscentrum maatschappelijke zorg van het Radboud universitair medisch centrum Nijmegen.

Gebruik deze rapportage uitsluitend met de volgende bronvermelding:

de Vet, R., Scholten, L., van den Dries, L., Wolf, J. (2024). Krachtwerk bij langdurige armoede. Nijmegen: Impuls - Onderzoekscentrum maatschappelijke zorg van het Radboudumc.

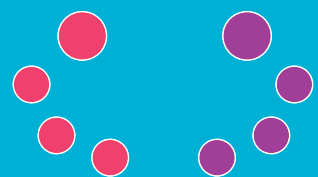
Dit onderzoek is gefinancierd door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) met betrokkenheid van het ministerie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het kader van de NWA ronde Schulden en Armoede. Deze publicatie weerspiegelt de mening/ onderzoeksresultaten van de publicerende partij(en). Het NWO is niet aansprakelijk voor enig gebruik dat gemaakt zou kunnen worden van de daarin opgenomen informatie.

bronnen en referenties

Bronnen en referenties

- Canvin, K., Jones, C., Marttila, A., Burström, B., & Whitehead, M. (2007). Can I risk using public services? Perceived consequences of seeking help and health care among households living in poverty: Qualitative study. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 61, 984-989.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022). Bovenaan welvaartsladder bijna 25 jaar langer in goede gezondheid.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2023). Armoede en sociale uitsluiting 2023.
- Centraal Planbureau. (2024). Centraal Economisch Plan 2024.
- Demyttenaere, B. (2003). In vrije val. Armoede in België (pp. 147-150). Antwerpen: Uitgeverij Manteau/Standaard Uitgeverij.
- Doi, S., Fujiwara, T., Isumi, A., & Ochi, M. (2019). Pathway of the association between child poverty and low self-esteem: Results from a population-based study of adolescents in Japan. *Frontiers in Psychology*, 10, 937.
- Hilhorst, P., & van der Lans, J. (2015). Ervaringsdeskundigen zijn antiserum voor fictief beleid. *Sociale Vraagstukken*.
- Keuzenkamp, S. (2022). Geef ervaringskennis en -deskundigen een serieuze positie: Veel woorden, veel te weinig daden. *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken*, 2022(2), 20-23.
- Loignon, C., Hudon, C., Goulet, E., Boyer, S., De Laat, M., Fournier, N., Grabovschi, C., & Bush, P. (2015). Perceived barriers to healthcare for persons living in poverty in Quebec, Canada: The EQUIhealThY project. *International Journal for Equity in Health*, 14(4).
- Luijben, G., Hertog, F., & van der Lucht, F. (2019). Armoede, chronische stress en gezondheid in Den Haag, een verkenning op basis van group model building. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Ministerie van VWS.
- Plaisier, I., Schyns, P., Kadrouch-Outmany, K., Schotel, A. L., & De Klerk, M. (2023). Gezien, gehoord en geholpen willen worden. Ervaringsverhalen over gemiste ondersteuning uit het sociaal domein. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Plantinga, A., Zeelenberg, M., & Breugelmans, S.M. (2018). Shame in Poverty and Social Withdrawal. Working paper.
- Rapp, C. A., & Goscha, R. J. (2012). *The Strengths Model: A Recovery-Oriented Approach to Mental Health Services*. 3rd ed. New York: Taylor & Francis.
- Twenge, J. M., & Campbell, W. K. (2002). Self-esteem and socioeconomic status: A meta-analytic review. *Personality and Social Psychology Review*, 6(1), 59-71.
- de Vet, R. (2015). Literatuuronderzoek naar effectiviteit van de krachtgerichte basismethodiek. Utrecht: Movisie.
- de Vet, R., Scholten, L., & Wolf, J. (2021). Interventies voor een doorbraak van chronische stress en armoede [informatieblad]. Nijmegen: Impuls - Onderzoekscentrum maatschappelijke zorg, Radboudumc.
- Wolf, J.R.L.M., & Jonker, I.E. (2020) Pathways to Empowerment: The Social Quality Approach as a foundation for person-centered interventions. *International Journal of Social Quality*, 10(1), 29-56.

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

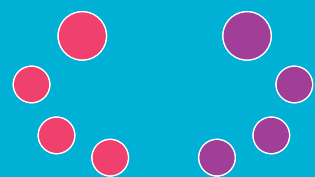
Conclusie

Volgens het Centraal Planbureau leefden er in 2024 meer dan 800.000 mensen in Nederland onder de armoedegrens, waaronder 160.000 kinderen.

Zij hadden voor langere tijd niet genoeg geld voor de goederen en voorzieningen die in onze samenleving minimaal noodzakelijk zijn. Bijvoorbeeld voor gezonde voeding, een goede woning of sociale participatie.

Maar armoede gaat niet alleen over geld; het gaat over veel meer. Armoede heeft veel invloed op de mensen die ermee te maken hebben. Mensen die in armoede leven worden sociaal uitgesloten. Zo zijn ze minder vaak actief in een vereniging, doen minder vaak vrijwilligerswerk en voelen zich vaker eenzaam. Armoede vermindert het zelfvertrouwen, wat al begint op jonge leeftijd als kinderen in armoede opgroeien. Ook ervaren mensen in armoede vaak chronische stress vanwege de langdurige financiële zorgen en het gebrek aan perspectief, wat slecht is voor hun gezondheid. Mensen die langere tijd in armoede leven kampen met meer lichamelijke en geestelijke gezondheidsproblemen. En zij overlijden gemiddeld jaren eerder.

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Ervaren impact van armoede

Miranda de Haas

Als ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting bij de Gemeente Meppel weet Miranda de Haas welke impact armoede kan hebben. En hoe het voelt als iedere dag uitzichtloosheid de boventoon voert.

“In alle levensverhalen die ik van mensen heb mogen horen, en ook in het mijne, zijn duidelijke universele thema’s te horen: een diepgeworteld gevoel er niet te mogen zijn, jezelf geen bestaansrecht geven, je niet gehoord en gezien voelen, geen geborgen en veilige opvoeding en een gemis aan essentiële levensvaardigheden.”

“Ik kwam in de bijstand terecht, waar de wet- en regelgeving voelde als dezelfde liefdeloze behandeling zoals ik die ook kende uit mijn jeugd. Ik voelde mij slachtoffer en verdrong bijna in zelfmedelijden. Totdat ik walgde van mezelf en hulp ging zoeken bij een zelfhulpgroep. Daar vond ik eindelijk de rust en veiligheid om te onderzoeken wat mij allemaal was overkomen. In dit proces had ik het geluk om betekenis te vinden in wat ik had meegemaakt. Het heeft mij gebracht tot wie en waar ik nu ben.”

Monica van Midden

Ook Monica van Midden is ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting. Ze groeide op in armoede, als één na jongste in een gezin van 12 kinderen.

“Mijn ouders werkten hard. Mijn vader werkte als lasser in een fabriek, en mijn moeder maakte af en toe schoon bij anderen om een paar extra centen te kunnen bijverdienen. Toch hadden zij onvoldoende geld, aandacht en kennis om in al onze behoeften te voorzien. Mijn ouders groeiden zelf ook op in gezinnen met een lage sociaaleconomische status, en hadden al hun energie nodig om het hoofd boven water te houden.”

Belang van ervaringsdeskundigheid

Miranda en Monica pleiten ervoor om veel intensiever samen te werken met ervaringsdeskundigen.

Miranda licht toe: “Wanneer een ervaringsdeskundige zijn of haar eigen verhaal deelt, of delen daarvan, geeft dat toestemming aan de ander om uit het eigen lijden te stappen. Rust, veiligheid en oordeelloosheid zijn onderdeel daarvan.” Professionals die geen ervaring hebben met armoede nemen toch vaak onbewust hun eigen wereldbeeld als norm in de contacten met degenen die ze ondersteunen. Door mensen met ervaringskennis in te zetten binnen organisaties kunnen ze met elkaar de verschillen tussen de leefwerelden van professionals en van mensen in armoede overbruggen. Essentieel daarbij is dat deze ervaringskennis naar waarde wordt geschat.

Samenwerken met ervaringsdeskundigen is mogelijk nog belangrijker voor beleidsmakers. Deze uitwisseling zorgt ervoor dat beleid niet gebaseerd wordt op verkeerde aannames over de leefwereld van mensen in armoede. Dit kan bijdragen aan structurele oplossingen om ongelijkheid te verminderen en armoede te bestrijden.

De kloventheorie

Volgens de kloventheorie bestaat het enorme gat tussen de leefwerelden van arm en niet-arm uit vijf diepe kloven. Monica vertelt hoe deze kloven haar leven hebben beïnvloed.

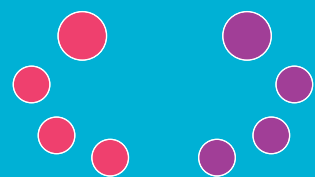
de kenniskloof

de vaardigheidskloof

de gevoelskloof

de structurele kloof

de positieve krachtenkloof

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Ervaren impact van armoede

Miranda de Haas

Als ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting bij de Gemeente Meppel weet Miranda de Haas welke impact armoede kan hebben. En hoe het voelt als iedere dag uitzichtloosheid de boventoon voert.

“In alle levensverhalen die ik van mensen heb mogen horen, en ook in het mijne, zijn duidelijke universele thema’s te horen: een diepgeworteld gevoel er niet te mogen zijn, jezelf geen bestaansrecht geven, je niet gehoord en gezien voelen, geen geborgen en veilige opvoeding en een gemis aan essentiële levensvaardigheden.”

“Ik kwam in de bijstand terecht, waar de wet- en regelgeving voelde als dezelfde liefdeloze behandeling zoals ik die ook kende uit mijn jeugd. Ik voelde mij slachtoffer en verdrong bijna in zelfmedelijden. Totdat ik walgde van mezelf en hulp ging zoeken bij een zelfhulpgroep. Daar vond ik eindelijk de rust en veiligheid om te onderzoeken wat mij allemaal was overkomen. In dit proces had ik het geluk om betekenis te vinden in wat ik had meegemaakt. Het heeft mij gebracht tot wie en waar ik nu ben.”

Monica van Midden

Ook Monica van Midden is ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting. Ze groeide op in armoede, als één na jongste in een gezin van 12 kinderen.

“Mijn ouders werkten hard. Mijn vader werkte als lasser in een fabriek, en mijn moeder maakte af en toe schoon bij anderen om een paar extra centen te kunnen bijverdienen. Toch hadden zij onvoldoende geld, aandacht en kennis om in al onze behoeften te voorzien. Mijn ouders groeiden zelf ook op in gezinnen met een lage sociaaleconomische status, en hadden al hun energie nodig om het hoofd boven water te houden.”

De kenniskloof

“De wereld van mensen met een lage sociale status en de ‘andere’ wereld verschillen sterk. Ik vond het niet zozeer een probleem dat we thuis weinig hadden. Mijn probleem was dat ik niet wist hoe ik me staande moest houden in de samenleving, die ‘andere’ wereld. Hoe werkt het allemaal? Wat wordt er van mij verwacht? Hoe moet ik me gedragen?”

“Van mijn omgeving kreeg ik de boodschap mee: Pas op! Die wereld is niet onze wereld! Hij is niet veilig! Als ik ergens mee zat of iets niet wist, ging ik dus ten rade in mijn eigen wereld, bij mensen uit mijn eigen netwerk en met dezelfde achtergrond. Dat zorgde soms voor onjuiste informatie. Bijvoorbeeld over buurtteams die je kinderen zouden weghalen. Schandalen in het nieuws bevestigden deze gevoelens van angst en wantrouwen. Hulp zoeken bij instanties was dan ook echt niet vanzelfsprekend.”

De kloventheorie

Volgens de kloventheorie bestaat het enorme gat tussen de leefwerelden van arm en niet-arm uit vijf diepe kloven. Monica vertelt hoe deze kloven haar leven hebben beïnvloed.

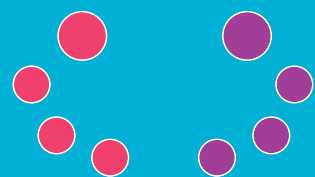
de kenniskloof

de vaardigheidskloof

de gevoelskloof

de structurele kloof

de positieve krachtenkloof

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Ervaren impact van armoede

Miranda de Haas

Als ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting bij de Gemeente Meppel weet Miranda de Haas welke impact armoede kan hebben. En hoe het voelt als iedere dag uitzichtloosheid de boventoon voert.

“In alle levensverhalen die ik van mensen heb mogen horen, en ook in het mijne, zijn duidelijke universele thema’s te horen: een diepgeworteld gevoel er niet te mogen zijn, jezelf geen bestaansrecht geven, je niet gehoord en gezien voelen, geen geborgen en veilige opvoeding en een gemis aan essentiële levensvaardigheden.”

“Ik kwam in de bijstand terecht, waar de wet- en regelgeving voelde als dezelfde liefdeloze behandeling zoals ik die ook kende uit mijn jeugd. Ik voelde mij slachtoffer en verdrong bijna in zelfmedelijden. Totdat ik walgde van mezelf en hulp ging zoeken bij een zelfhulpgroep. Daar vond ik eindelijk de rust en veiligheid om te onderzoeken wat mij allemaal was overkomen. In dit proces had ik het geluk om betekenis te vinden in wat ik had meegemaakt. Het heeft mij gebracht tot wie en waar ik nu ben.”

Monica van Midden

Ook Monica van Midden is ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting. Ze groeide op in armoede, als één na jongste in een gezin van 12 kinderen.

“Mijn ouders werkten hard. Mijn vader werkte als lasser in een fabriek, en mijn moeder maakte af en toe schoon bij anderen om een paar extra centen te kunnen bijverdienen. Toch hadden zij onvoldoende geld, aandacht en kennis om in al onze behoeften te voorzien. Mijn ouders groeiden zelf ook op in gezinnen met een lage sociaaleconomische status, en hadden al hun energie nodig om het hoofd boven water te houden.”

De vaardigheidskloof

“Bovendien: waar moest ik hulp voor vragen? Terugkijkend bracht opgroeien in armoede veel stress met zich mee, die verlamde en onbewust uitputte. Maar toentertijd zou ik het geen stress hebben genoemd. Daar had ik de woorden niet voor; het hoorde bij het (over)leven.”

“Die stress stond ook mijn persoonlijke ontwikkeling in de weg. Ik vond het moeilijk om te ontdekken wie ik was en wat ik wilde doen. Als je in armoede opgroeit, valt er niet veel te kiezen. Je ziet onmogelijkheden in plaats van mogelijkheden, en moet het doen met wat je hebt. Ik heb daardoor ook nooit geleerd om te kiezen. Nog steeds vind ik het lastig om keuzes te maken.”

De kloventheorie

Volgens de kloventheorie bestaat het enorme gat tussen de leefwerelden van arm en niet-arm uit vijf diepe kloven. Monica vertelt hoe deze kloven haar leven hebben beïnvloed.

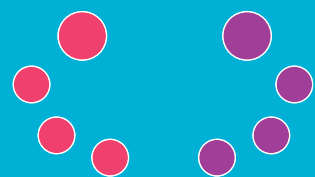
de kenniskloof

de vaardigheidskloof

de gevoelskloof

de structurele kloof

de positieve krachtenkloof

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Ervaren impact van armoede

Miranda de Haas

Als ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting bij de Gemeente Meppel weet Miranda de Haas welke impact armoede kan hebben. En hoe het voelt als iedere dag uitzichtloosheid de boventoon voert.

“In alle levensverhalen die ik van mensen heb mogen horen, en ook in het mijne, zijn duidelijke universele thema’s te horen: een diepgeworteld gevoel er niet te mogen zijn, jezelf geen bestaansrecht geven, je niet gehoord en gezien voelen, geen geborgen en veilige opvoeding en een gemis aan essentiële levensvaardigheden.”

“Ik kwam in de bijstand terecht, waar de wet- en regelgeving voelde als dezelfde liefdeloze behandeling zoals ik die ook kende uit mijn jeugd. Ik voelde mij slachtoffer en verdrong bijna in zelfmedelijden. Totdat ik walgde van mezelf en hulp ging zoeken bij een zelfhulpgroep. Daar vond ik eindelijk de rust en veiligheid om te onderzoeken wat mij allemaal was overkomen. In dit proces had ik het geluk om betekenis te vinden in wat ik had meegemaakt. Het heeft mij gebracht tot wie en waar ik nu ben.”

Monica van Midden

Ook Monica van Midden is ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting. Ze groeide op in armoede, als één na jongste in een gezin van 12 kinderen.

“Mijn ouders werkten hard. Mijn vader werkte als lasser in een fabriek, en mijn moeder maakte af en toe schoon bij anderen om een paar extra centen te kunnen bijverdienen. Toch hadden zij onvoldoende geld, aandacht en kennis om in al onze behoeften te voorzien. Mijn ouders groeiden zelf ook op in gezinnen met een lage sociaaleconomische status, en hadden al hun energie nodig om het hoofd boven water te houden.”

De gevoelskloof

“Ook voelde ik me niet gelijkwaardig aan anderen. Ik voelde me altijd minder. Ik leerde al jong me te schamen, maar ik wist niet precies waarvoor. Voor mijn kleding? Voor de opmerkingen van anderen? Voor mijn huis, dat er niet zo mooi uitzag als dat van anderen? Of omdat ik met trefbal op school als laatste werd gekozen? Ik nam niemand mee naar huis en was altijd bezig met wat anderen vonden. Doe ik het wel goed genoeg? Hebben ze in de gaten welk geheim (van armoede) ik met me meedraag?”

“Het gevolg was dat ik me vermijdend en defensief gedroeg. Ik wilde die afwijzing niet meer, dus ik wilde niet meer naar school. Op de middelbare school spijbelde ik daarom veel met twee andere meiden die buiten de boot vielen. Toen kwam mijn vader erachter en moesten we bij het schoolhoofd komen. Ik kreeg nog één kans om school af te maken, maar de andere meiden werden van school gestuurd.”

De kloventheorie

Volgens de kloventheorie bestaat het enorme gat tussen de leefwerelden van arm en niet-arm uit vijf diepe kloven. Monica vertelt hoe deze kloven haar leven hebben beïnvloed.

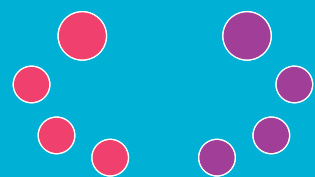
de kenniskloof

de vaardigheidskloof

de gevoelskloof

de structurele kloof

de positieve krachtenkloof

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Ervaren impact van armoede

Miranda de Haas

Als ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting bij de Gemeente Meppel weet Miranda de Haas welke impact armoede kan hebben. En hoe het voelt als iedere dag uitzichtloosheid de boventoon voert.

“In alle levensverhalen die ik van mensen heb mogen horen, en ook in het mijne, zijn duidelijke universele thema’s te horen: een diepgeworteld gevoel er niet te mogen zijn, jezelf geen bestaansrecht geven, je niet gehoord en gezien voelen, geen geborgen en veilige opvoeding en een gemis aan essentiële levensvaardigheden.”

“Ik kwam in de bijstand terecht, waar de wet- en regelgeving voelde als dezelfde liefdeloze behandeling zoals ik die ook kende uit mijn jeugd. Ik voelde mij slachtoffer en verdronk bijna in zelfmedelijden. Totdat ik walgde van mezelf en hulp ging zoeken bij een zelfhulpgroep. Daar vond ik eindelijk de rust en veiligheid om te onderzoeken wat mij allemaal was overkomen. In dit proces had ik het geluk om betekenis te vinden in wat ik had meegemaakt. Het heeft mij gebracht tot wie en waar ik nu ben.”

Monica van Midden

Ook Monica van Midden is ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting. Ze groeide op in armoede, als één na jongste in een gezin van 12 kinderen.

“Mijn ouders werkten hard. Mijn vader werkte als lasser in een fabriek, en mijn moeder maakte af en toe schoon bij anderen om een paar extra centen te kunnen bijverdienen. Toch hadden zij onvoldoende geld, aandacht en kennis om in al onze behoeften te voorzien. Mijn ouders groeiden zelf ook op in gezinnen met een lage sociaaleconomische status, en hadden al hun energie nodig om het hoofd boven water te houden.”

De structurele kloof

“De samenleving draagt bij aan deze exclusie en gevoelens van minderwaardigheid. Er is een oordeel naar mensen met een lage sociaal economische status. “Ze hebben geen geld maar wel een hond.” “Dan moeten ze maar meer gaan werken.” “Ze zijn gewoon lui of dom.” “Eigen schuld!” Zulke opmerkingen voeden je angst en wantrouwen voor die ‘andere’ wereld. En het bevestigt het gevoel dat je nooit zal kunnen voldoen aan de maatstaven die de samenleving aan je stelt.”

De kloventheorie

Volgens de kloventheorie bestaat het enorme gat tussen de leefwerelden van arm en niet-arm uit vijf diepe kloven. Monica vertelt hoe deze kloven haar leven hebben beïnvloed.

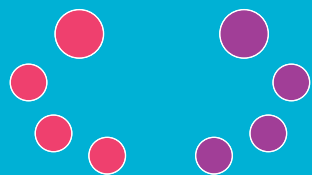
de kenniskloof

de vaardigheidskloof

de gevoelskloof

de structurele kloof

de positieve krachtenkloof

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Ervaren impact van armoede

Miranda de Haas

Als ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting bij de Gemeente Meppel weet Miranda de Haas welke impact armoede kan hebben. En hoe het voelt als iedere dag uitzichtloosheid de boventoon voert.

“In alle levensverhalen die ik van mensen heb mogen horen, en ook in het mijne, zijn duidelijke universele thema’s te horen: een diepgeworteld gevoel er niet te mogen zijn, jezelf geen bestaansrecht geven, je niet gehoord en gezien voelen, geen geborgen en veilige opvoeding en een gemis aan essentiële levensvaardigheden.”

“Ik kwam in de bijstand terecht, waar de wet- en regelgeving voelde als dezelfde liefdeloze behandeling zoals ik die ook kende uit mijn jeugd. Ik voelde mij slachtoffer en verdronk bijna in zelfmedelijden. Totdat ik walgde van mezelf en hulp ging zoeken bij een zelfhulpgroep. Daar vond ik eindelijk de rust en veiligheid om te onderzoeken wat mij allemaal was overkomen. In dit proces had ik het geluk om betekenis te vinden in wat ik had meegemaakt. Het heeft mij gebracht tot wie en waar ik nu ben.”

Monica van Midden

Ook Monica van Midden is ervaringsdeskundige armoede en sociale uitsluiting. Ze groeide op in armoede, als één na jongste in een gezin van 12 kinderen.

“Mijn ouders werkten hard. Mijn vader werkte als lasser in een fabriek, en mijn moeder maakte af en toe schoon bij anderen om een paar extra centen te kunnen bijverdienen. Toch hadden zij onvoldoende geld, aandacht en kennis om in al onze behoeften te voorzien. Mijn ouders groeiden zelf ook op in gezinnen met een lage sociaaleconomische status, en hadden al hun energie nodig om het hoofd boven water te houden.”

De positieve krachtenkloof

“De vaardigheden die mensen in armoede wel hebben ontwikkeld, daarentegen, worden niet gezien. Zoals solidariteit met je netwerk, voor elkaar zorgen, doorzetten, overleven onder moeilijke omstandigheden, keihard werken, en feilloos aanvoelen of iets gemeend is of niet.”

De kloventheorie

Volgens de kloventheorie bestaat het enorme gat tussen de leefwerelden van arm en niet-arm uit vijf diepe kloven. Monica vertelt hoe deze kloven haar leven hebben beïnvloed.

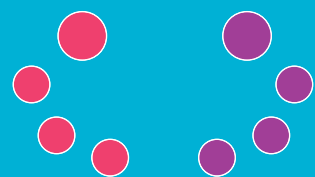
de kenniskloof

de vaardigheidskloof

de gevoelskloof

de structurele kloof

de positieve krachtenkloof

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Onderzoek

Mensen die langdurig in armoede leven krijgen vaak niet de hulp die nodig is om hun situatie te verbeteren. Dit komt onder andere doordat het hulpaanbod en de regelgeving erg ingewikkeld is. Daarnaast schamen veel mensen zich om hun financiële problemen openlijk te bespreken. Tot slot sluit de hulpverlening vaak niet goed aan op de wensen en behoeften van deze mensen.

Daarom bundelden verschillende gemeenten, ervaringsdeskundigen, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen hun krachten. Ze deden onderzoek naar vormen van ondersteuning die leiden tot minder stress en armoede, waardoor mensen zich fitter en gelukkiger voelen en meer kunnen meedoen in de samenleving. De volgende partners namen deel aan dit onderzoek.

- Ervaringsdeskundigen
- Radboudumc
- Movisie
- Gemeente Meppel
- Valente
- Gemeente Midden-Groningen
- Stichting Lezen en Schrijven
- Gemeente Nieuwegein
- Voedselbanken Nederland
- Gemeente Nijmegen
- Wageningen University en Research
- Gemeente Oss

Vier deelonderzoeken

Het project omvatte vier deelonderzoeken, die plaatsvonden in 2022 en 2023:

1. **Nijmegen** - Participatiecoaches aan de slag met Krachtwerk; De uitkomsten van dit onderzoek staan centraal in deze uitgave
2. **Meppel** - Inzet van Krachtwerk bij een vrouwensupportgroep [meer info](#)
3. **Midden-Groningen** - Project rond ervaringsdeskundigheid
4. **Verschillende organisaties** - Implementatie en borging van Krachtwerk [meer info](#)

Deelonderzoek in Nijmegen

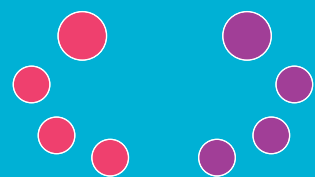
In de gemeente Nijmegen ging een team van participatiecoaches aan de slag met Krachtwerk, een krachtgerichte methodiek voor mensen die tijdelijk of langdurig de greep op hun leven kwijt zijn. De participatiecoaches en hun kandidaten vertelden ons wat hun ervaringen waren met Krachtwerk. Deze kandidaten zijn mensen die langdurig in de bijstand zaten en waren doorverwezen door een intakeconsulent voor een traject met de participatiecoach. De uitkomsten van dit deelonderzoek vind je in deze publicatie.

Doelen

- Inzicht krijgen in hoe participatiecoaches Krachtwerk in de praktijk uitvoeren. En wat hen helpt of hindert bij de uitvoering.
- Vaststellen wat de impact is van Krachtwerk op mensen die langdurig in armoede leven. En wat werkzame elementen zijn van deze methodiek.

Activiteiten

- Interviews met kandidaten over hoe het met hen gaat, wat ze van de coaching met Krachtwerk vinden en welke impact de coaching met Krachtwerk op hen heeft. [over de interviews](#)
- Diepte-interviews met de participatiecoaches en hun teamleider over welke factoren hun hielpen of hinderden bij de uitvoering van Krachtwerk.
- Vragenlijstonderzoek onder de participatiecoaches over het coachingstraject en de uitvoering van Krachtwerk.
- Waarneming van een teamkrachtbespreking (een casusoverleg waarin teamleden ideeën verzamelen, elkaar ondersteunen en van elkaar kunnen leren op een krachtgerichte manier) om vast te stellen in hoeverre deze volgens de vaststaande stappen werd uitgevoerd.

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Onderzoek

Mensen die langdurig in armoede leven krijgen vaak niet de hulp krijgen die nodig is om hun situatie te verbeteren. Dit komt onder andere doordat het hulpaanbod en de regelgeving erg ingewikkeld is. Daarnaast schamen veel mensen zich om hun financiële problemen openlijk te bespreken. Tot slot sluit de hulpverlening vaak niet goed aan op de wensen en behoeften van deze mensen.

Daarom bundelden verschillende gemeenten, ervaringsdeskundigen, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen hun krachten. Ze deden onderzoek naar vormen van ondersteuning die leiden tot minder stress en armoede, waardoor mensen zich fitter en gelukkiger voelen en meer kunnen meedoen in de samenleving. De volgende partners namen deel aan dit onderzoek.

- Ervaringsdeskundigen
- Movisie
- Valente
- Stichting Lezen en Schrijven
- Voedselbanken.nl
- Wageningen University en Research
- Radboudumc
- Gemeente Meppel
- Gemeente Midden-Groningen
- Gemeente Nieuwegein
- Gemeente Nijmegen
- Gemeente Oss

Vier deelonderzoeken

Het project omvatte vier deelonderzoeken, die plaatsvonden in 2022 en 2023:

1. **Nijmegen** - Participatiecoaches aan de slag met Krachtwerk
de uitkomsten van dit onderzoek staan centraal in deze uitgave
2. **Meppel** - Inzet van Krachtwerk bij een vrouwensupportgroep
3. **Midden-Groningen** - Project rond ervaringsdeskundigheid
4. **Verskillende organisaties** - implementatie en borging van Krachtwerk

Kandidaten werden geïnterviewd op drie momenten:

1. Bij de start van het coachingstraject

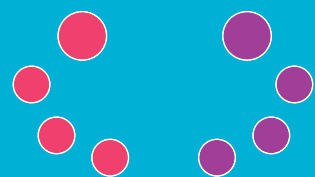
Kandidaten werden geïnterviewd met een vragenlijst. Ze beantwoordden voornamelijk gesloten vragen over hoe ze hun dag besteden, of ze voldoende geld hebben om rond te komen, hoeveel sociale steun ze ervaren, of ze het gevoel hebben erbij te horen in de samenleving, hoe mentaal gezond ze zijn, hoeveel stress en eigen regie ze ervaren, welke hulpbehoeften ze hebben, en welke barrières ze tegenkomen bij het krijgen van ondersteuning.

2. Zes maanden na de start van het coachingstraject

Ze werden geïnterviewd met dezelfde vragenlijst als bij de start van het traject. Doordat kandidaten na zes maanden nog een keer dezelfde vragen beantwoordden, konden we bepalen of er in die zes maanden iets veranderd is op deze gebieden.

3. Bij de afronding van het coachingstraject

Er vond een diepte-interview plaats. Kandidaten beantwoordden voornamelijk open vragen over hoe tevreden ze waren over de coaching met Krachtwerk, wat er in hun leven veranderd was door de coaching, en welke elementen van de coaching met Krachtwerk ervoor gezorgd hebben dat dit veranderd was.

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Positieve impact van Krachtwerk

Het onderzoek laat zien dat mensen die langdurig in armoede leven een positieve impact ervaren van Krachtwerk. De meeste deelnemers gaven aan dat de coaching goede veranderingen teweeg heeft gebracht. En dat dit grotendeels komt door elementen die kenmerkend zijn voor Krachtwerk: een goede werkrelatie opbouwen, maatwerk leveren op basis van wensen en behoeften, focussen op het herstel van mensen, en de krachten van mensen voeden.

De mensen die met Krachtwerk coaching kregen, waren erg tevreden hiermee: Zij gaven een gemiddeld cijfer van ruim een 8! Ook de coaches waren heel enthousiast over het werken met Krachtwerk. En ze bevestigden dat deze methodiek een positieve impact had op de deelnemers.

We vonden aanwijzingen voor de positieve impact van Krachtwerk. Om te kunnen bepalen of Krachtwerk een positief effect heeft vergeleken met de gebruikelijke ondersteuning aan mensen die in langdurige armoede leven, moet er in de toekomst aanvullend onderzoek met meer deelnemers gedaan worden. Daarbij moeten de deelnemers in twee groepen worden verdeeld, waarbij de ene groep ondersteuning krijgt aan de hand van Krachtwerk en de andere de gebruikelijke ondersteuning.

Aandacht voor de impact van armoede

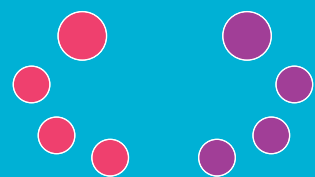

Een steunende organisatie

Borging en versterking van Krachtwerk

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Positieve impact van Krachtwerk

Het onderzoek laat zien dat mensen die langdurig in armoede leven een positieve impact ervaren van Krachtwerk. De meeste deelnemers gaven aan dat de coaching goede veranderingen teweeg heeft gebracht. En dat dit grotendeels komt door elementen die kenmerkend zijn voor Krachtwerk: een goede werkrelatie opbouwen, maatwerk leveren op basis van wensen en behoeften, focussen op het herstel van mensen, en de krachten van mensen voeden.

De mensen die met Krachtwerk coaching kregen, waren erg tevreden hiermee: Zij gaven een gemiddeld cijfer van ruim een 8! Ook de coaches waren heel enthousiast over het werken met Krachtwerk. En ze bevestigden dat deze methodiek een positieve impact had op de deelnemers.

We vonden aanwijzingen voor de positieve impact van Krachtwerk. Om te kunnen bepalen of Krachtwerk een positief effect heeft vergeleken met de gebruikelijke ondersteuning aan mensen die in langdurige armoede leven, moet er in de toekomst aanvullend onderzoek met meer deelnemers gedaan worden. Daarbij moeten de deelnemers in twee groepen worden verdeeld, waarbij de ene groep ondersteuning krijgt aan de hand van Krachtwerk en de andere de gebruikelijke ondersteuning.

Aandacht voor de impact van armoede

Een steunende organisatie

Borging en versterking van Krachtwerk

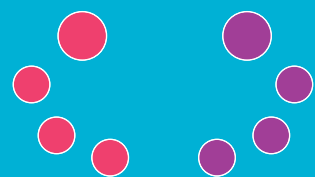
Aandacht voor de impact van armoede

Professionals doen er goed aan om zich bewust te blijven van de impact die armoede op mensen heeft. Werkzame elementen van de ondersteuning—zoals het benoemen van krachten, het helpen ontdekken van toekomstwensen en het geven van complimenten—kunnen in eerste instantie ook verwarring, onzekerheid en stress veroorzaken. Zet daarom altijd de werkrelatie op één. Neem de tijd om een vertrouwensband op te bouwen en mensen op hun gemak te stellen.

Hoewel Krachtwerk als methodiek de ondersteuning aan mensen in armoede kan verbeteren, is het geen oplossing voor armoede. Daarvoor zijn structurele veranderingen nodig. Zoals een hoger inkomen, betere toegang tot regelingen en steun, en minder stigmatisering van mensen die in armoede leven. Ook moet de wet- en regelgeving zich meer richten op zelfontplooiing van mensen. Wat Krachtwerk juist doet: Krachten voeden en ruimte geven om mensen te laten groeien.

De Raad Volksgezondheid en Samenleving bracht in 2024 een rapport uit over hoe veranderingen in het systeem hieraan kunnen bijdragen.

rapport

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Positieve impact van Krachtwerk

Het onderzoek laat zien dat mensen die langdurig in armoede leven een positieve impact ervaren van Krachtwerk. De meeste deelnemers gaven aan dat de coaching goede veranderingen teweeg heeft gebracht. En dat dit grotendeels komt door elementen die kenmerkend zijn voor Krachtwerk: een goede werkrelatie opbouwen, maatwerk leveren op basis van wensen en behoeften, focussen op het herstel van mensen, en de krachten van mensen voeden.

De mensen die met Krachtwerk coaching kregen, waren erg tevreden hiermee: Zij gaven een gemiddeld cijfer van ruim een 8! Ook de coaches waren heel enthousiast over het werken met Krachtwerk. En ze bevestigden dat deze methodiek een positieve impact had op de deelnemers.

We vonden aanwijzingen voor de positieve impact van Krachtwerk. Om te kunnen bepalen of Krachtwerk een positief effect heeft vergeleken met de gebruikelijke ondersteuning aan mensen die in langdurige armoede leven, moet er in de toekomst aanvullend onderzoek met meer deelnemers gedaan worden. Daarbij moeten de deelnemers in twee groepen worden verdeeld, waarbij de ene groep ondersteuning krijgt aan de hand van Krachtwerk en de andere de gebruikelijke ondersteuning.

Aandacht voor de impact van armoede >

Een steunende organisatie >

Borging en versterking van Krachtwerk >

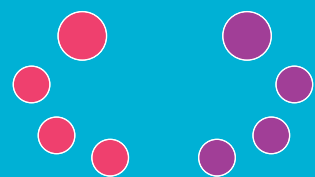

Een steunende organisatie

Voor goed gebruik van Krachtwerk is het belangrijk dat een organisatie professionals regelmatig en blijvend coaching biedt bij het werken met Krachtwerk. Deze coaching is noodzakelijk om de methodiek, en met name het gebruik van de hulpmiddelen, echt eigen te maken.

Het potentieel van Krachtwerk wordt pas ten volle benut als de methodiek verankerd is in de organisatie. Dat betekent bijvoorbeeld dat alle teams Krachtwerk inzetten, de werkprocessen zijn aangepast, de hulpmiddelen in de (digitale) dossiers zijn opgenomen, en de krachtprincipes ook intern in de organisatie worden nageleefd. En het vanuit de organisatie niet vrijblijvend is of professionals Krachtwerk al dan niet (volgens de bedoeling) toepassen.

Tot slot is het belangrijk dat leidinggevenden het gebruik van de methodiek, met alle elementen die daarbij horen, formeel onderschrijven. Het aanleren van nieuwe vaardigheden kost tijd en energie. Als leidinggevenden de ruimte geven om elementen naar eigen inzicht toe te passen, vervallen professionals waarschijnlijk snel in oude gewoonten. Een hoge werkdruk, reorganisaties en wisselingen van leidinggevenden kunnen hier ook aan bijdragen.

Krachtwerk bij langdurige armoede

Armoede

Ervaringen

Onderzoek

Conclusie

Positieve impact van Krachtwerk

Het onderzoek laat zien dat mensen die langdurig in armoede leven een positieve impact ervaren van Krachtwerk. De meeste deelnemers gaven aan dat de coaching goede veranderingen teweeg heeft gebracht. En dat dit grotendeels komt door elementen die kenmerkend zijn voor Krachtwerk: een goede werkrelatie opbouwen, maatwerk leveren op basis van wensen en behoeften, focussen op het herstel van mensen, en de krachten van mensen voeden.

De mensen die met Krachtwerk coaching kregen, waren erg tevreden hiermee: Zij gaven een gemiddeld cijfer van ruim een 8! Ook de coaches waren heel enthousiast over het werken met Krachtwerk. En ze bevestigden dat deze methodiek een positieve impact had op de deelnemers.

We vonden aanwijzingen voor de positieve impact van Krachtwerk. Om te kunnen bepalen of Krachtwerk een positief effect heeft vergeleken met de gebruikelijke ondersteuning aan mensen die in langdurige armoede leven, moet er in de toekomst aanvullend onderzoek met meer deelnemers gedaan worden. Daarbij moeten de deelnemers in twee groepen worden verdeeld, waarbij de ene groep ondersteuning krijgt aan de hand van Krachtwerk en de andere de gebruikelijke ondersteuning.

Aandacht voor de impact van armoede

Een steunende organisatie

Borging en versterking van Krachtwerk

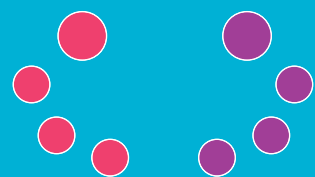
Borging en versterking van Krachtwerk

Om de methodiek Krachtwerk te borgen en versterken, heeft de Impuls Academie de Krachtwerk Community opgericht. Deze community ondersteunt organisaties die Krachtwerk organisatie-breed hebben ingevoerd. De Impuls Academie inventariseert en bundelt de kennis en ervaringen over de toepassingen van Krachtwerk in de praktijk, en zorgt ervoor dat dit in de community gedeeld wordt. Leren mét en ván elkaar en een doorgaande ontwikkeling staan hierbij centraal.

over de Krachtwerk Community

Veel organisaties die met Krachtwerk (gaan) werken, hebben vragen over hoe je Krachtwerk het beste kunt invoeren en borgen. Het succes van Krachtwerk hangt niet alleen af van de methodiek zelf. Deze en eerdere onderzoeken laten zien dat bijvoorbeeld tijdsdruk, gebrek aan personeel en financiering, hobbels in de werkprocessen binnen een organisatie, en eisen en regelingen van financiers van invloed zijn. Daarom zijn we, in samenwerking met de Krachtwerk Community, een project gestart om de implementatie en borging van Krachtwerk te versterken. In dit project hebben we in samenspraak met de praktijk een implementatiekader Krachtwerk ontwikkeld, met een gids en hulpmiddelen, die zorg- en welzijnsorganisaties ondersteunen bij het goed (blijven) gebruiken van Krachtwerk in de praktijk.

over het implementatiekader

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Wat is Krachtwerk?

Krachtwerk is een krachtgerichte methodiek om mensen in een achterstandssituatie te ondersteunen in hun herstel, zodat ze weer meedoen, erbij horen, ertoe doen en kunnen zijn wie ze willen zijn. Uitgangspunt is dat mensen ook bij tegenslag het vermogen hebben te herstellen en hun leven weer op te pakken.

Focus op krachten van mensen en gelijkwaardigheid

Bij Krachtwerk kijk je niet naar de tekortkomingen van mensen, maar ligt de focus juist op de krachten van mensen: dat wat zij kunnen, weten en willen, en wie ze zijn. En op hun hulpbronnen: dat wat steun en hulp biedt in de eigen leefomgeving. Iemand die failliet ging, is geen schuldenaar maar een ondernemer. En iemand die altijd voor anderen zorgde, is niet werkloos, maar zorgzaam en betrokken. Ook geeft Krachtwerk mensen controle over het ondersteuningstraject, door uit te gaan van door hen zelf gestelde doelen. Een ander belangrijk krachtprincipe gaat over de werkrelatie. Deze is gebaseerd op gelijkwaardigheid, respect, vertrouwen, eerlijkheid, openheid en optimisme: Dat is de basis van Krachtwerk. Daarnaast werken professionals zoveel mogelijk in de leefomgeving van de mensen en maken zij gebruik van de hulpbronnen hier. Bijvoorbeeld door af te spreken in een wijkcentrum of vrienden en familie te betrekken bij het traject.

“De methodiek Krachtwerk helpt mensen te herinneren wie je echt bent, wat je echt wilt en wat je mogelijkheden, wensen, kwaliteiten en krachten zijn. Die zijn vaak verdrongen als je aan het overleven bent. Het geeft de mogelijkheid om (weer) het roer van het leven in eigen handen te nemen. Als gevolg daarvan zullen mensen meer meedoen in de maatschappij. Het kan er ook voor zorgen dat je meer betekenis vindt in de dingen die je doet, waardoor je jouw leven als meer zinvol ervaart.”

Ervaringsdeskundige Miranda de Haas

Zes krachtprincipes als uitgangspunten >

Drie delen van het krachtgerichte traject >

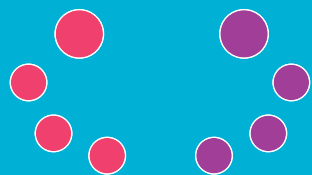
Gebruik

Inmiddels gebruiken meer dan 80 organisaties in Nederland Krachtwerk, zowel bij korte als lange trajecten. De methodiek wordt o.a. toegepast in de maatschappelijke opvang en beschermd wonen, vrouwenopvang, verslavingszorg, forensische zorg, vluchtelingenwerk, welzijnswerk en in het sociale domein.

Onderbouwing

De methodiek vindt haar oorsprong in het Amerikaanse Strengths Model van Rapp en Goscha (2012). Internationale studies laten zien dat mensen baat hebben bij dit soort krachtgerichte interventies (de Vet, 2015). Daarnaast is Krachtwerk theoretisch gefundeerd in het kader van sociale kwaliteit (Wolf & Jonker, 2020). Krachtwerk is erkend als ‘goed onderbouwd’ en opgenomen in de databank Effectieve sociale interventies van Movisie.

Krachtwerk in de databank van Movisie

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Wat is Krachtwerk?

Krachtwerk is een krachtgerichte methodiek om mensen in een achterstandssituatie te ondersteunen in hun herstel, zodat ze weer meedoen, erbij horen, ertoe doen en kunnen zijn wie ze willen zijn. Uitgangspunt is dat mensen ook bij tegenslag het vermogen hebben te herstellen en hun leven weer op te pakken.

Focus op krachten van mensen en gelijkwaardigheid

Bij Krachtwerk kijk je niet naar de tekortkomingen van mensen, maar ligt de focus juist op de krachten van mensen: dat wat zij kunnen, weten en willen, en wie ze zijn. En op hun hulpbronnen: dat wat steun en hulp biedt in de eigen leefomgeving. Iemand die failliet ging, is geen schuldenaar maar een ondernemer. En iemand die altijd voor anderen zorgde, is niet werkloos, maar zorgzaam en betrokken. Ook geeft Krachtwerk mensen controle over het ondersteuningstraject, door uit te gaan van door hen zelf gestelde doelen. Een ander belangrijk krachtprincipe gaat over de werkrelatie. Deze is gebaseerd op gelijkwaardigheid, respect, vertrouwen, eerlijkheid, openheid en optimisme: Dat is de basis van Krachtwerk. Daarnaast werken professionals zoveel mogelijk in de leefomgeving van de mensen en maken zij gebruik van de hulpbronnen hier. Bijvoorbeeld door af te spreken in een wijkcentrum of vrienden en familie te betrekken bij het traject.

“De methodiek Krachtwerk helpt mensen te herinneren wie je echt bent, wat je echt wilt en wat je mogelijkheden, wensen, kwaliteiten en krachten zijn. Die zijn vaak verdrongen als je aan het overleven bent. Het geeft de mogelijkheid om (weer) het roer van het leven in eigen handen te nemen. Als gevolg daarvan zullen mensen meer meedoen in de maatschappij. Het kan er ook voor zorgen dat je meer betekenis vindt in de dingen die je doet, waardoor je jouw leven als meer zinvol ervaart.”

Ervaringsdeskundige Miranda de Haas

Zes krachtprincipes als uitgangspunten >

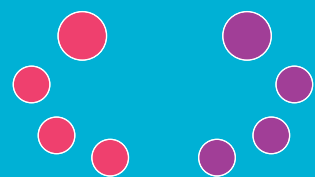
Drie delen van het krachtgerichte traject >

Zes krachtprincipes

Als je met Krachtwerk werkt, ga je altijd uit van de zes krachtprincipes:

- 1 De cliënt heeft het vermogen te herstellen en te veranderen
- 2 Focus op krachten, niet op tekortkomingen
- 3 De cliënt heeft de regie over de begeleiding
- 4 De werkrelatie staat centraal en is essentieel
- 5 Werk in de natuurlijke omgeving van de cliënt
- 6 De samenleving is een belangrijke hulpbron

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Wat is Krachtwerk?

Krachtwerk is een krachtgerichte methodiek om mensen in een achterstandssituatie te ondersteunen in hun herstel, zodat ze weer meedoen, erbij horen, ertoe doen en kunnen zijn wie ze willen zijn. Uitgangspunt is dat mensen ook bij tegenslag het vermogen hebben te herstellen en hun leven weer op te pakken.

Zes krachtprincipes als uitgangspunten >

Drie delen van het krachtgerichte traject >

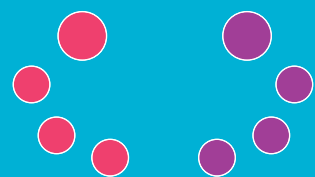
Drie delen van het krachtgerichte proces

Een krachtgericht traject bestaat uit drie delen. Deze delen staan afwisselend op de voorgrond en volgen elkaar telkens op.

De krachten en hulpbronnen van mensen inventariseren, nagaan wat zij het meest belangrijk vinden in hun leven en wat zij wensen voor de toekomst, zijn onderdelen van de focusbepaling. Hierbij zetten professionals het krachtkompas in, dat de krachten en hulpbronnen van mensen in kaart brengt. Uit deze inventarisatie komt uiteindelijk een paar langetermijndoelen waar de mensen aan willen werken. Met een actieplan kunnen zij deze langetermijndoelen opknippen in kleine, haalbare stappen en aangeven wie wanneer welke acties uitvoert.

Het traject schakelt dan door naar de uitvoeringsfase, waarin de professional ondersteunt bij het bereiken van de gekozen doelen, en in de gaten houdt hoe het hiermee gaat. Wanneer deze doelen zijn bereikt, evalueren ze samen het traject en beslissen ze of het traject bijgesteld of afgerond kan worden. In het laatste geval zorgt de professional altijd voor een 'warme overdracht' en een goed afscheid, met een gepast ritueel en persoonlijk cadeautje.

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Het keuzeproces

Voordat de keuze voor Krachtwerk werd gemaakt, hebben we onderzocht wat goede ondersteuning is voor mensen in langdurige armoede. Allereerst hebben we dit gevraagd aan mensen die zelf lang in armoede hebben geleefd. En aan professionals, waaronder ervaringsdeskundigen, die zich bezig houden met ondersteuning bij langdurige armoede. Daarnaast raadpleegden we de (wetenschappelijke) literatuur. In de gemeenten die meededen brachten we in kaart hoe de situatie en het beleid over armoede eruit zag. En wat voor deze gemeenten prioriteiten zijn bij de aanpak van armoede.

Voorwaarden voor goede ondersteuning

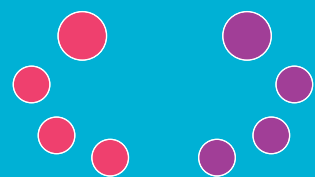

Inventarisatie bestaande ondersteuning

Keuze voor Krachtwerk in Nijmegen

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Het keuzeproces

Voordat de keuze voor Krachtwerk werd gemaakt, hebben we onderzocht wat goede ondersteuning is voor mensen in langdurige armoede. Allereerst hebben we dit gevraagd aan mensen die zelf lang in armoede hebben geleefd. En aan professionals, waaronder ervaringsdeskundigen, die zich bezig houden met ondersteuning bij langdurige armoede. Daarnaast raadpleegden we de (wetenschappelijke) literatuur. In de gemeenten die meededen brachten we in kaart hoe de situatie en het beleid over armoede eruit zag. En wat voor deze gemeenten prioriteiten zijn bij de aanpak van armoede.

Voorwaarden voor goede ondersteuning >

Inventarisatie bestaande ondersteuning >

Keuze voor Krachtwerk in Nijmegen >

Voorwaarden voor goede ondersteuning

Via de deelnemende gemeenten kwamen we in contact met zo'n 30 mensen die langdurig in armoede leefden. We vroegen de helft van hen naar hun levensverhalen om te achterhalen welke emoties bij dit vraagstuk naar voren komen. Emoties als schaamte, en samenhangende processen zoals stigmatisering en trauma, kunnen ervoor zorgen dat mensen ondersteuning bij armoede ontwijken. Meer informatie over dit thema:

infographic 'Emoties bij Armoede'

De andere helft vroegen we naar hun wensen voor de toekomst en wat zij nodig hebben om deze wensen te realiseren. Die vragen legden we ook voor aan tien professionals in het sociaal domein, waarvan er vijf ervaringsdeskundige waren. Vrijwel alle deelnemers benadrukten dat, naast goede ondersteuning, structurele veranderingen nodig zijn in de strijd tegen armoede. Zoals meer inkomen, beter overzicht van alle regelingen en eisen die daarvoor gelden, laagdrempeliger toegang tot regelingen en steun, en minder stigma.

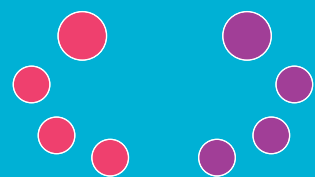
Daarnaast gingen zij in op welke elementen van ondersteuning door professionals essentieel zijn om mensen te helpen hun wensen waar te maken. Dit leverde een aantal voorwaarden op waaraan goede ondersteuning moet voldoen. Dit zijn:

- integraal werken
- sensitief voor stress, trauma, cultuur, stigma, schaamte
- zelfregie geven
- gelijkwaardig behandelen en vertrouwen hebben
- gebruik maken van ervaringskennis

toelichting

Als je meer wilt weten over wat mensen in armoede zelf te zeggen hadden over wat goede ondersteuning is, kun je dit vinden in het informatieblad 'Mensen in langdurige armoede over passende ondersteuning'.

informatieblad

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Het keuzeproces

Voordat de keuze voor Krachtwerk werd gemaakt, hebben we onderzocht wat goede ondersteuning is voor mensen in langdurige armoede. Allereerst hebben we dit gevraagd aan mensen die zelf lang in armoede hebben geleefd. En aan professionals, waaronder ervaringsdeskundigen, die zich bezig houden met ondersteuning bij langdurige armoede. Daarnaast raadpleegden we de (wetenschappelijke) literatuur. In de gemeenten die meededen brachten we in kaart hoe de situatie en het beleid over armoede eruit zag. En wat voor deze gemeenten prioriteiten zijn bij de aanpak van armoede.

Voorwaarden voor goede ondersteuning >

Inventarisatie bestaande ondersteuning >

Keuze voor Krachtwerk in Nijmegen >

Integraal

De ondersteuning zet in op meerdere leefgebieden tegelijk. Ook houdt de professional rekening met ervaringen van mensen die kunnen helpen bij de ondersteuning of juist in de weg kunnen staan, zoals eerdere negatieve ervaringen met hulpverlening.

Sensitief voor stress, trauma, cultuur, stigma en schaamte

De ondersteuning vormt geen extra bron van stress, maar helpt mensen juist om in kleine stappen aan hun doelen te werken. Zonder deadlines en met zo min mogelijk administratieve last om zaken geregeld te krijgen. Ook de drempel om ondersteuning te krijgen is laag. Daarnaast is het belangrijk dat professionals weten welke impact armoede heeft op mensen en dat ze signalen leren herkennen van trauma, schaamte en stigma. En dat ze zich bewust zijn hoe hun eigen houding en handelen deze gevoelens van schaamte en stigma kunnen oproepen en versterken.

Zelfregie

Wat wil jij? En wat kan jij? Die vragen vormen het startpunt van de ondersteuning. Mensen bepalen zelf

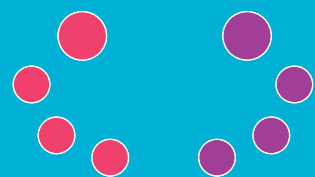
aan welke doelen zij in de ondersteuning willen werken. Daarbij ligt de focus op hun krachten en mogelijkheden in plaats van op hun tekortkomingen. Dat betekent uitgaan van de unieke persoon, diens levensverhaal en actuele situatie, en maatwerk leveren.

Gelijkwaardigheid en vertrouwen

De relatie tussen de professional en de persoon die ondersteuning krijgt gaat uit van respect, gelijkwaardigheid, onvoorwaardelijke steun en positieve bekrachtiging. En van vertrouwen in de persoon en het proces. Professionals stellen zich open en onbevooroordeeld op en nemen voor ieder voldoende tijd. Mensen willen gezien en gehoord worden. Professionals kunnen hieraan bijdragen door hen alle ruimte te bieden om hun verhaal te vertellen en hier met begrip op te reageren.

Ervaringskennis

Professionals maken bij de ondersteuning gebruik van (hun eigen) levenservaring, ervaringskennis of ervaringsdeskundigheid. Hierdoor ontstaat er vaak vanzelf al een klik, openheid en begrip.

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Het keuzeproces

Voordat de keuze voor Krachtwerk werd gemaakt, hebben we onderzocht wat goede ondersteuning is voor mensen in langdurige armoede. Allereerst hebben we dit gevraagd aan mensen die zelf lang in armoede hebben geleefd. En aan professionals, waaronder ervaringsdeskundigen, die zich bezig houden met ondersteuning bij langdurige armoede. Daarnaast raadpleegden we de (wetenschappelijke) literatuur. In de gemeenten die meededen brachten we in kaart hoe de situatie en het beleid over armoede eruit zag. En wat voor deze gemeenten prioriteiten zijn bij de aanpak van armoede.

Voorwaarden voor goede ondersteuning >

Inventarisatie bestaande ondersteuning >

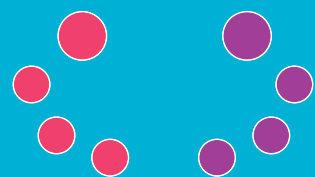
Keuze voor Krachtwerk in Nijmegen >

Inventarisatie van bestaande ondersteuning

In wetenschappelijke literatuur en op internet zochten we naar welke vormen van ondersteuning bij langdurige armoede er nationaal en internationaal al bestaan. We selecteerden alleen vormen van ondersteuning die goed waren beschreven, die aan de voorwaarden voor goede ondersteuning voldeden en binnen de looptijd van het project konden worden geëvalueerd (de Vet et al., 2021). Slechts acht vormen van ondersteuning bleven op de zeef liggen. Welke dit zijn, en wat deze ondersteuning inhoudt, kun je lezen in het informatieblad 'Interventies voor een doorbraak van chronische stress en armoede'.

[informatieblad](#)

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Het keuzeproces

Voordat de keuze voor Krachtwerk werd gemaakt, hebben we onderzocht wat goede ondersteuning is voor mensen in langdurige armoede. Allereerst hebben we dit gevraagd aan mensen die zelf lang in armoede hebben geleefd. En aan professionals, waaronder ervaringsdeskundigen, die zich bezig houden met ondersteuning bij langdurige armoede. Daarnaast raadpleegden we de (wetenschappelijke) literatuur. In de gemeenten die meededen brachten we in kaart hoe de situatie en het beleid over armoede eruit zag. En wat voor deze gemeenten prioriteiten zijn bij de aanpak van armoede.

Voorwaarden voor goede ondersteuning >

Inventarisatie bestaande ondersteuning >

Keuze voor Krachtwerk in Nijmegen >

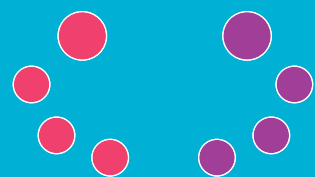
Keuze voor Krachtwerk in Nijmegen

Vervolgens bogen de gemeenten zich over deze vormen van ondersteuning. Iedere gemeente vormde een werkgroep waarin vertegenwoordigers van de doelgroep, professionals en beleidsmakers zaten. Deze werkgroep kwam drie keer bijeen om scherp te krijgen welke vorm van ondersteuning het beste paste bij welk team. In Nijmegen viel de keuze uiteindelijk op Krachtwerk.

De praktijk waarvoor Nijmegen koos om Krachtwerk in te zetten is die van Doe je mee, een project van WerkBedrijf en gemeenten uit de regio Rijk van Nijmegen. In dit project nemen intakeconsulenten persoonlijk contact op met mensen die in de bijstand zitten en al een tijd buiten beeld zijn. Zij proberen inzicht te krijgen in de behoeften van deze mensen op het gebied van werk en opleiding, participatie, financiën, woonsituatie en gezondheid. Op basis van die behoeften kunnen consulenten verdere ondersteuning aanbieden, waaronder een traject met een participatiecoach van Doe je mee.

Door de combinatie van persoonlijk contact, ondersteuning en activering hoopt Doe je mee het welzijn van deze mensen te verbeteren. Dit alles past goed bij Krachtwerk, waarbij het onder andere gaat om het activeren van het netwerk van de persoon, en de persoon zelf. Bij Krachtwerk krijgen mensen zelf-regie; in Nijmegen leert de ervaring dat dit belangrijk is en werkt. Hiermee worden meer stappen gezet om doelen te bereiken. Daarnaast vond de gemeente het belangrijk om minder te kijken naar procedures en regels en meer naar wat mensen nodig hebben. Zij waren op dat moment bezig met een brede cultuuromslag, onder de noemer 'De burger centraal'. De methodiek Krachtwerk sluit hier mooi bij aan.

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Werken met Krachtwerk

Voor het onderzoek in Nijmegen gingen zes participatiecoaches van Doe je mee aan de slag met Krachtwerk. Doe je mee is een project van WerkBedrijf en gemeenten uit de regio Rijk van Nijmegen. Doel van het project is om met een persoonlijke aanpak mensen met een bijstandsuitkering te ondersteunen en te activeren.

Intakeconsulenten leggen de basis van het contact en proberen inzicht te krijgen in de behoeften van deze mensen. Vanuit die behoeften kunnen consulenten verdere ondersteuning aanbieden, waaronder een traject met een participatiecoach van Doe je mee.

Onder de participatiecoaches, die tussen de 52 en 65 jaar oud waren, waren er vijf vrouwen en één man. Het zijn zeer ervaren professionals: Gemiddeld werkten zij al 19 jaar voor de gemeente en hadden ze bijna vijf jaar werkervaring als participatiecoach. De mensen waarmee de participatiecoaches een traject beginnen, noemen ze kandidaten. De meeste trajecten waren niet heel intensief. Ruim twee-derde van de kandidaten had minstens één keer per maand contact met de participatiecoach. Een vijfde van de kandidaten zag of sprak de coach zelfs wekelijks.

Training en borging van Krachtwerk

Samen met de intakeconsulenten volgden de participatiecoaches de vierdaagse basistraining van Krachtwerk van de Impuls Academie. Ook ontvingen ze coaching-on-the-job. Daarvoor sloot een Krachtwerktrainer meerdere dagen bij het team aan en ondersteunde hen bij het inzetten van Krachtwerk in hun dagelijks werk. Daarnaast woonden de coaches twee verdiepende sessies bij over wat het leven in armoede inhoudt en wat het met mensen doet.

Werken volgens Krachtwerk

In hoeverre lukte het de participatiecoaches om wat zij geleerd hadden over Krachtwerk in de praktijk te brengen? We hebben zes kenmerken van de methodiek geëvalueerd. Deze kenmerken noemen we ook wel indicatoren. Bij een indicator horen één of meerdere kwaliteitseisen. Een voorbeeld van een kwaliteitseis bij de indicator Teamkrachtbespreking is: 'De teamkrachtbespreking vindt één keer per week plaats en duurt 1,5 tot 2 uur.' En bij de indicator Hoopgevend gedrag hoort onder andere de kwaliteitseis: 'De participatiecoach werkt samen met kandidaat aan doelen die betekenisvol en belangrijk zijn voor de kandidaat.'

Door de kwaliteitseisen te scoren op een schaal van 1 tot 5 kunnen we een gemiddelde score berekenen voor iedere indicator. Een score van 4,0 of hoger geeft aan dat dit kenmerk van de methodiek goed in de praktijk wordt gebracht. Voor de evaluatie hebben we verschillende bronnen van informatie gebruikt. De zes coaches zijn geïnterviewd en hebben een vragenlijst ingevuld. Daarnaast hebben 30 van hun kandidaten een vragenlijst ingevuld. Tot slot hebben twee onderzoekers een teamkrachtbespreking bijgewoond en geëvalueerd.

Krachtwerk-trainingen van de Impuls Academie

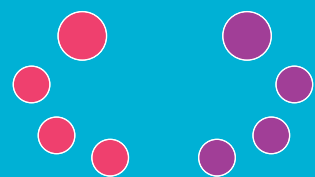
Uitkomsten van de evaluatie >

Tevredenheid >

Wat helpt in de praktijk >

Wat hindert in de praktijk >

Hoe het beter kan >

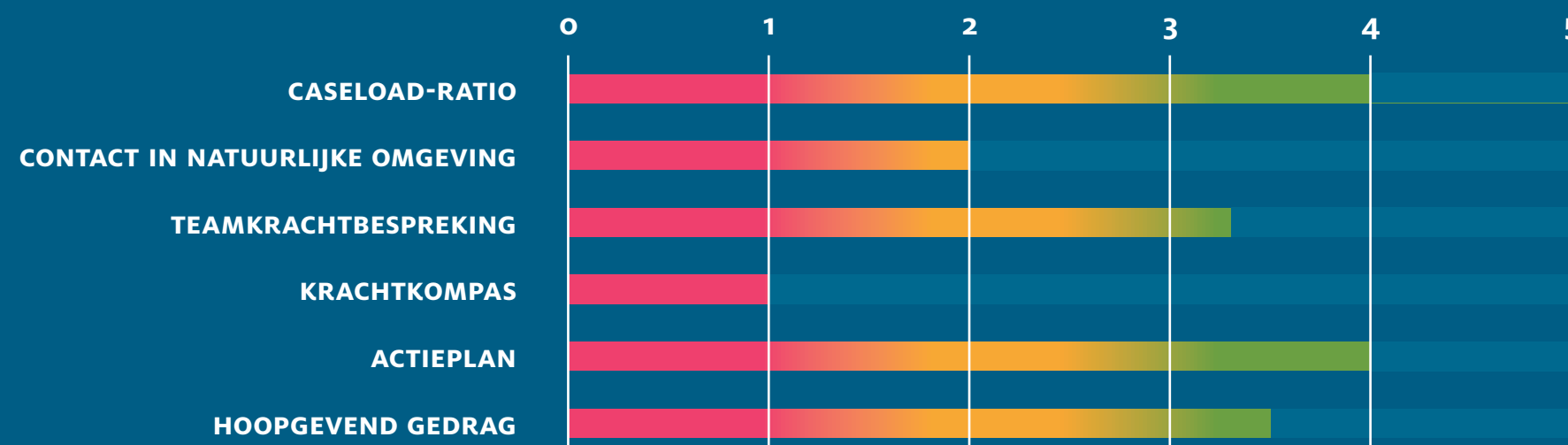
Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Uitkomsten van de evaluatie >

Tevredenheid >

Wat helpt in de praktijk >

Wat hindert in de praktijk >

Hoe het beter kan >

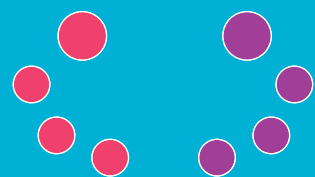
Nog niet alles, maar wel een aantal dingen gingen heel goed: Het gemiddelde aantal kandidaten per coach, de **caseload-ratio**, was 23, wat binnen het aanbevolen maximum is. En de coaches gaven aan met het merendeel van hun kandidaten een **actieplan** te gebruiken en regelmatig bij te werken.

Wat betreft de **teamkrachtbespreking** en **hoopgevend gedrag** waren de coaches goed op weg. Degenen die aan de teamkrachtbespreking deelnamen volgden het stappenplan goed. Hoewel er geen **krachtkompas** was ingevuld met de kandidaat die besproken werd (wat normaaliter het beginpunt van de bespreking vormt), werd deze wel tijdens de teamkrachtbespreking gemaakt.

Of het gedrag van participatiecoaches hoopgevend was, is beoordeeld door de kandidaten. Op het gebied van

keuzevrijheid en autonomie scoorden de participatiecoaches goed. Coaches hielden bijvoorbeeld rekening met wat kandidaten wilden en lieten hen zelf beslissingen nemen over hun leven. Aan het werken aan doelen die betekenisvol en belangrijk zijn voor de kandidaat, zouden de coaches nog wat meer aandacht kunnen geven. Zij zouden met name kandidaten nog meer kunnen helpen om erachter te komen waar zij goed in zijn.

Ook waren er elementen die niet zo goed werden gebruikt: Coaches gaven aan dat ze bij minder dan de helft van hun kandidaten een **krachtkompas** hebben ingezet, en werkten deze ook minder vaak bij dan het actieplan. Ook wat betreft het **contact in de natuurlijke omgeving** is er ruimte voor verbetering: Ongeveer de helft van de ontmoetingen vond plaats in de omgeving van de kandidaat, de rest op het kantoor van de coach.

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Werken met Krachtwerk

Voor het onderzoek in Nijmegen gingen zes participatiecoaches van Doe je mee aan de slag met Krachtwerk. Doe je mee is een project van WerkBedrijf en gemeenten uit de regio Rijk van Nijmegen. Doel van het project is om met een persoonlijke aanpak mensen met een bijstandsuitkering te ondersteunen en te activeren.

Intakeconsulenten leggen de basis van het contact en proberen inzicht krijgen in de behoeften van deze mensen. Vanuit die behoeften kunnen consulenten verdere ondersteuning aanbieden, waaronder een traject met een participatiecoach van Doe je mee.

Onder de participatiecoaches, die tussen de 52 en 65 jaar oud waren, waren er vijf vrouwen en één man. Het zijn zeer ervaren professionals: Gemiddeld werkten zij al 19 jaar voor de gemeente en hadden ze bijna vijf jaar werkervaring als participatiecoach. De mensen waarmee de participatiecoaches een traject beginnen, noemen ze kandidaten. De meeste trajecten waren niet heel intensief. Ruim twee-derde van de kandidaten had minstens één keer per maand contact met de participatiecoach. Een vijfde van de kandidaten zag of sprak de coach zelfs wekelijks.

Training en borging van Krachtwerk

Samen met de intakeconsulenten volgden de participatiecoaches de vierdaagse basistraining van Krachtwerk van de Impuls Academie. Ook ontvingen ze coaching-on-the-job. Daarvoor sloot een Krachtwerktrainer meerdere dagen bij het team aan en ondersteunde hen bij het inzetten van Krachtwerk in hun dagelijks werk. Daarnaast woonden de coaches twee verdiepende sessies bij over wat het leven in armoede inhoudt en wat het met mensen doet.

Tevredenheid met Krachtwerk

De diepte-interviews met de participatiecoaches en hun teamleider beamen de uitkomsten van de evaluatie. De coaches hadden het gevoel dat zij zich de principes van Krachtwerk eigen hadden gemaakt, maar gaven tegelijkertijd aan dat ze bepaalde elementen van de methodiek, met name het gebruik van het krachtkompas, hadden toegepast naar eigen inzicht.

Hoewel coaches nog niet alle elementen van Krachtwerk helemaal inzetten, waren zij wel heel enthousiast over de methodiek. Voorafgaand aan de training stond de helft van de coaches kritisch tegenover de keuze voor Krachtwerk. Toen zij werden geïnterviewd, ongeveer tien maanden na de training, steunden alle coaches het gebruik van deze methodiek en pasten die toe in hun werk. Ook waren zij erg tevreden met de training zelf.

“Heel leuk” “Erg informatief” “Geweldig” “Inspirerend”
Participatiecoaches over de Krachtwerktraining en -trainer

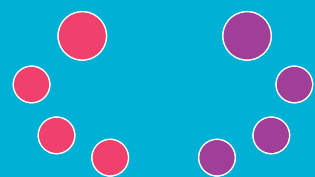
Uitkomsten van de evaluatie >

Tevredenheid >

Wat helpt in de praktijk >

Wat hindert in de praktijk >

Hoe het beter kan >

Werken met Krachtwerk

Voor het onderzoek in Nijmegen gingen ze... Doe je mee aan de slag met Krachtwerk. De... van WerkBedrijf en gemeenten uit de regio... van het project is om met een persoonlijke... bijstandsuitkering te ondersteunen en te a... Intakeconsulenten leggen de basis van het... inzicht krijgen in de behoeften van deze m... behoeften kunnen consulenten verdere on... waaronder een traject met een participatie...

Onder de participatiecoaches, die tussen de... waren, waren er vijf vrouwen en één man... professionals: Gemiddeld werkten zij al 19... en hadden ze bijna vijf jaar werkervaring a... De mensen waarmee de participatiecoache... noemen ze kandidaten. De meeste trajecte... intensief. Ruim twee-derde van de kandida... keer per maand contact met de participatie... de kandidaten zag of sprak de coach zelfs v...

Training en borging van Krachtwerk

Samen met de intakeconsulenten volgden... vierdaagse basistraining van Krachtwerk va... Ook ontvingen ze coaching-on-the-job. Daar... werktrainer meerdere dagen bij het team a... bij het inzetten van Krachtwerk in hun dag... woonden de coaches twee verdiepende ses... leven in armoede inhoudt en wat het met r...

Wat helpt in de praktijk

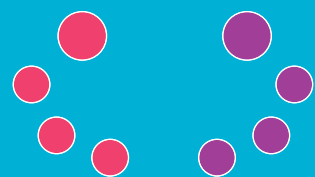
Wat heeft de participatiecoaches geholpen om Krachtwerk in de praktijk te brengen? Krachtwerk sloot heel goed aan op hun waarden en werkwijze, waardoor de methodiek eenvoudig toe te passen was. Het maakte hun werk gemakkelijker en leuker. Daarnaast zagen ze dat Krachtwerk positieve veranderingen teweeg brengt bij hun kandidaten. Volgens de coaches voelden kandidaten zich beter gehoord en gezien, konden ze zich beter open stellen en stappen naar hun doelen zetten, hadden ze meer zelfvertrouwen en waren ze gelukkiger. Ook merkten ze dat kandidaten tevreden waren met de ondersteuning. Dit motiveerde hen om te werken volgens de principes van Krachtwerk. Tot slot voelden ze zich gesteund door het team, inclusief de intakeconsultants en de teamleider, in het gebruik van Krachtwerk.

“Juist dat krachtgericht werken vind ik zo natuurlijk. [...] Dit is zo dichtbij wie ik zelf als persoon ook ben.”

“Meer een bevestiging van wat wij als collega’s intuïtief hadden ontwikkeld of bedacht, qua benadering, of... dat dat eigenlijk door Krachtwerk heel erg ondersteund werd.”

“In het begin ging je heel erg in op het verleden, van alle drama’s die ze hadden meegemaakt en dat allemaal aanhoren. En nu na Krachtwerk gingen we ze echt in hun eigen kracht zetten, dus dat was wel heel bijzonder. [...] Het werd voor [mij] wel op zich lichter, omdat ik niet meer over al die ellende van die mensen praatte, dus het werd voor mij makkelijker. [En] minder emotioneel voor de kandidaat.”

[Uitkomsten van de evaluatie >](#)[Tevredenheid >](#)[Wat helpt in de praktijk >](#)[Wat hindert in de praktijk >](#)[Hoe het beter kan >](#)

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Wat hindert in de praktijk

Hoewel coaches zich verantwoordelijk voelden om de principes van Krachtwerk in hun dagelijks werk toe te passen, vonden ze het niet noodzakelijk om consequent het krachtkompas en het actieplan in te zetten. Het gebruik van deze hulpmiddelen is een essentieel onderdeel van de methodiek, maar dat ervaren de coaches niet zo. Dit komt doordat het management de coaches de vrijheid gaf om Krachtwerk, en dus het krachtkompas en het actieplan selectief te gebruiken. Daarnaast was Krachtwerk niet verankerd in de organisatie: de hulpmiddelen waren geen onderdeel van het (digitale) dossier van de kandidaten en het team van de participatiecoaches was het enige in de organisatie dat Krachtwerk toepaste.

Vooraf het krachtkompas werd weinig gebruikt. Coaches gaven aan dit hulpmiddel complex te vinden. Hoewel de coaches ook zagen dat het krachtkompas een positief effect kan hebben op kandidaten, bijvoorbeeld doordat het hen meer zelfvertrouwen gaf, vonden ze dat het gebruik te veel tijd en energie kostte. Met name bij kandidaten die de Nederlandse taal niet goed spraken of niet goed konden lezen en schrijven. Of ze dachten dat het niet nodig was, omdat kandidaten al zelfverzekerd over kwamen of omdat ze verwachtten dat een traject kort zou duren.

Coach: "[Kandidaten krijgen meer] zelfvertrouwen sowieso, doordat de krachten [worden] benoemd. Dat is echt Krachtwerk ten top vind ik."

Interviewer: "Ja. En waar merk je dat aan dat mensen meer zelfvertrouwen krijgen, hoe zie je dat?"

Coach: "Nou, doordat ze stapjes gaan zetten. Dat ze toch loskomen van hun vaste patroon en toch ja, doordat ze zelf inzien dat ze, ja, best ook wel krachten hebben waarvan ze zich niet bewust waren en daardoor in beweging komen."

"Als ik, ik noem maar iets, een Marokkaanse man van 55 heb. Waar ik met handen en voeten moet gaan praten, ga ik niet met een krachtkompas, want dat is zo buiten de belevingswereld. [...] Als je naar school bent geweest, of je hebt weet ik wat ergens, dan ben je heel erg gewend dat je dingen op die manier op papier kunt zetten. Daar hebben veel mensen die wat ouder zijn, een migrantenverleden hebben en misschien helemaal nooit naar school zijn geweest, daar zijn dit soort... En die dus niet zo goed kunnen lezen/schrijven, die kunnen er niet zoveel mee."

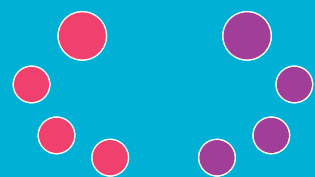
Uitkomsten van de evaluatie >

Tevredenheid >

Wat helpt in de praktijk >

Wat hindert in de praktijk >

Hoe het beter kan >

Werken met Krachtwerk

Voor het onderzoek in Nijmegen gingen ze... Doe je mee aan de slag met Krachtwerk. De... van WerkBedrijf en gemeenten uit de regio... van het project is om met een persoonlijke... bijstandsuitkering te ondersteunen en te a... Intakeconsulenten leggen de basis van het... inzicht krijgen in de behoeften van deze m... behoeften kunnen consulenten verdere on... waaronder een traject met een participatie...

Onder de participatiecoaches, die tussen de... waren, waren er vijf vrouwen en één man... professionals: Gemiddeld werkten zij al 19... en hadden ze bijna vijf jaar werkervaring a... De mensen waarmee de participatiecoache... noemen ze kandidaten. De meeste trajecte... intensief. Ruim twee-derde van de kandida... keer per maand contact met de participatie... de kandidaten zag of sprak de coach zelfs v...

Training en borging van Krachtwerk

Samen met de intakeconsulenten volgden... vierdaagse basistraining van Krachtwerk va... Ook ontvingen ze coaching-on-the-job. Daar... werktrainer meerdere dagen bij het team a... bij het inzetten van Krachtwerk in hun dag... woonden de coaches twee verdiepende ses... leven in armoede inhoudt en wat het met r...

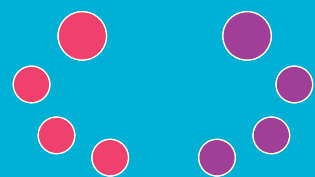
Hoe het beter kan

De coaches vonden het lastig om uit te gaan van lange-termijndoelen: Hun trajecten zijn vaak kort en kandidaten zetten alleen de eerste stappen richting meer participatie. Maar het uitgangspunt bij Krachtwerk is dat het óók dan belangrijk is om samen met de kandidaat te onderzoeken wat diegene wenst in de toekomst, zodat die stappen wel in juiste richting worden gezet. Dit helpt om kandidaten intern te motiveren en te activeren om zelf stappen te blijven zetten naar dit lange-termijndoel toe, ook nadat het traject is geëindigd.

“Maar nu gaan wij het krachtkompas invullen, wij geven dat aan de klant als cadeautje. [...] En ze gaan het teruglezen en bewuster worden: Ik kan ook dromen, dit is mijn droom en ik heb deze ruimte gekregen om mijn droom te kunnen... Ik kan gewoon samen met mijn participatiecoach deze droom misschien waarmaken.”

Mogelijk hadden de coaches meer gebruik gemaakt van het krachtkompas en andere hulpmiddelen als dit door de organisatie van hen werd verlangd en zij hierbij meer ondersteuning hadden gekregen in hun dagelijks werk. Als een organisatie kiest voor Krachtwerk, kiest deze er doorgaans ook voor om een Krachtwerkcoach intern op te leiden of aan te nemen. Deze Krachtwerkcoach kan collega's regelmatig individueel begeleiden bij het toepassen van de methodiek en de hulpmiddelen. De participatiecoaches gingen met Krachtwerk werken in het kader van een onderzoek. Daardoor was er voor hen geen Krachtwerkcoach beschikbaar. Wel kregen zij elke paar maanden een dag coaching-on-the-job van een Krachtwerktrainer, maar mogelijk was de frequentie van deze begeleiding te laag om het gebruik van de hulpmiddelen echt eigen te maken.

[Uitkomsten van de evaluatie >](#)[Tevredenheid >](#)[Wat helpt in de praktijk >](#)[Wat hindert in de praktijk >](#)[Hoe het beter kan >](#)

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

De impact van Krachtwerk

Wie zijn er geïnterviewd?

In totaal deden 35 kandidaten van de participatiecoaches mee aan het onderzoek. Gemiddeld waren zij 46 jaar oud. Bijna twee-derde is vrouw en meer dan de helft heeft een migratieachtergrond. Bijna iedereen was alleenstaand en zelfstandig gehuisvest. Degenen die niet zelfstandig woonden, verbleven bij familie, vrienden of kennissen. Minder dan de helft had inwonende kinderen. De deelnemers hebben gemiddeld negen jaar onderwijs gevolgd, wat ongeveer overeenkomt met het lager voortgezet onderwijs. Iets minder dan een derde van de deelnemers gaf aan schulden te hebben.

Van deze deelnemers zijn er acht alleen geïnterviewd met een vragenlijst: Zij hebben niet meegewerkt aan een diepte-interview. Een paar van hen wilden na het eerste interview niet meer meedoen. Andere deelnemers spraken niet goed genoeg Nederlands. Bij deze deelnemers is het interview met vragenlijst uitgevoerd met een tolk. Helaas was dit voor het diepte-interview niet haalbaar, vanwege de complexiteit. We hadden geen tweetalige interviewer. Hierdoor zijn er iets minder mensen met een migratieachtergrond die hebben deelgenomen aan de diepte-interviews. We realiseren ons dat we hierdoor mogelijk informatie gemist hebben.

Wat was de impact van coaching met Krachtwerk?

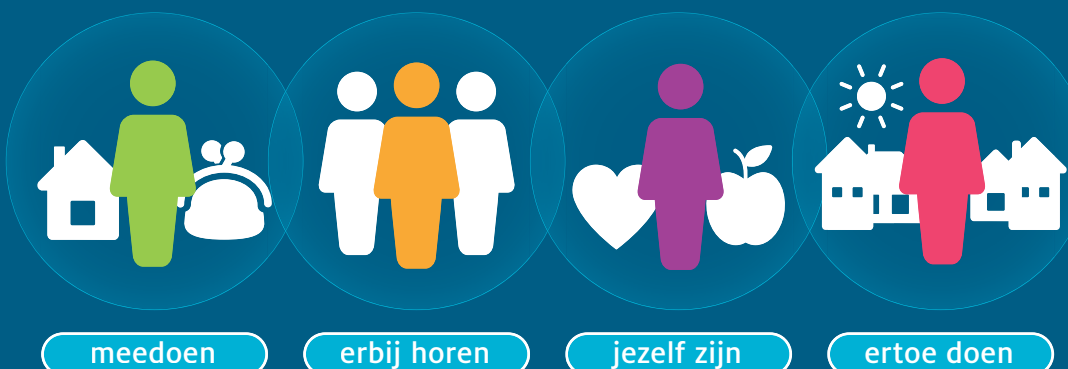
Als deelnemers hun traject met de participatiecoach hadden afgerond, werden ze uitgenodigd voor een diepte-interview. Tijdens dit interview beantwoordden deelnemers vragen over hoe tevreden ze waren met de coaching met Krachtwerk en wat er in hun leven veranderd was sinds de start van het traject. Als deze veranderingen door de coaching kwamen, vroegen we hen welke elementen van de coaching met Krachtwerk ervoor gezorgd hebben dat dit veranderd was.

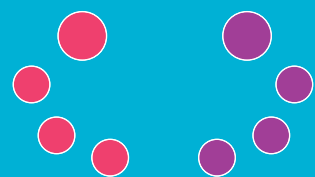
Een paar deelnemers vertelden dat de coaching weinig impact had, omdat ze weinig contact hebben gehad met hun participatiecoach of omdat ze zelf al veranderingen in gang hadden gezet. Maar het overgrote deel van deelnemers gaf aan dat de coaching met Krachtwerk op verschillende gebieden een positieve verandering teweeg heeft gebracht.

We hebben deze veranderingen ingedeeld in condities voor een goed leven: meedoen, erbij horen, jezelf zijn en ertoe doen.

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Meedoen

Deelnemers gaven aan dat de coaching met Krachtwerk hen had geholpen om meer te gaan participeren. Sommige deelnemers hebben kleine stappen genomen, bijvoorbeeld door te inventariseren aan welke activiteiten zij kunnen deelnemen of door actief op zoek te gaan naar vrijwilligerswerk. Andere deelnemers hebben met hulp van de participatiecoach grotere stappen gezet. Zij zijn daadwerkelijk begonnen met vrijwilligerswerk, of deden al vrijwilligerswerk en gingen dit vaker doen, of ze zijn gestart met een cursus om de Nederlandse taal te leren. Ook waren er deelnemers die een sport of andere hobby hebben opgepakt.

Interviewer: "Wat heeft jou het meest geholpen?"

Deelnemer: "Dat ik nou op een [vrijwilligers]plek zit waar ik het fijn heb. En waar ik me weer verder kan ontwikkelen en ontplooien. Ja. Dat ik weer iets gevonden heb waarvan ik niet wist dat het leuk was."

Door meer te participeren zagen de deelnemers ook andere positieve veranderingen. Als ze vrijwilligerswerk gingen doen, kregen ze hiervoor vaak ook een vergoeding, waardoor ze iets meer inkomen hadden. Door dit werk hadden hun dagen meer structuur en kregen ze het gevoel deze zinvol besteed te hebben. Ze deden werkervaring op en ontwikkelden vaardigheden. Een nadeel hiervan was dat ze minder tijd hadden voor andere kanten van hun dagelijks leven, bijvoorbeeld voor mantelzorg.

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

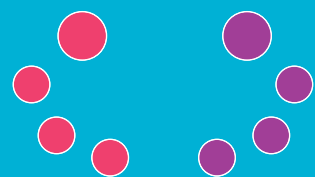

meedoen

erbij horen

jezelf zijn

ertoe doen

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Erbij horen

Sommige deelnemers vertelden dat de participatiecoaches hen het gevoel gaven erbij te horen. Deelnemers voelden zich gehoord, gezien en begrepen. Zij zagen de coaches als een bron van steun.

“We hebben ook heel open en ook wel heel persoonlijk met elkaar gesproken. En dat was ook wel confronterend, want dat had ik ook nog niet zo snel meegemaakt, dat iemand uit eigen ervaring vertelt. [...] Het was één van de weinige keren dat ik het gevoel had dat ik niet alleen was. [...] Dat iemand me het gevoel gaf: Je bent één van de anderen.”

Deelnemers die vrijwilligerswerk gingen doen, gaven aan dat hun inzet op prijs werd gesteld en dat ze zich hierin gesteund voelden door de organisatie en hun eigen sociale netwerk. Daarnaast kregen deelnemers door meer te participeren ook meer sociale contacten.

“[Vrijwilligerswerk] maakt je wel blij, zo van: O... Als je eenmaal begint eigenlijk, denk je van: O, heb ik toch een eigen leven. Want als je thuiszit heb je geen contacten. Je leven is alleen maar moeder zijn, schoonmaken, moeder, schoonmaken. Dan denk ik, wie ben ik dan? Dus het is wel heel leuk om contacten te hebben, collega's te hebben. En een beetje met die praten. Ja, heel gezellig.”

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

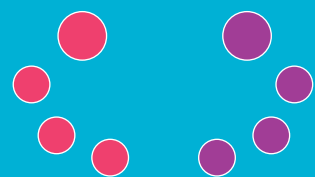

meedoen

erbij horen

jezelf zijn

ertoe doen

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Jezelf zijn

Verskillende deelnemers gaven aan dat de coaching met Krachtwerk hun welzijn verbeterde. Ze waren gelukkiger, actiever en meer gemotiveerd. Ze hadden minder stress en meer vertrouwen in eigen kunnen, wat volgens één van de deelnemers de sleutel was om vrijwilligerswerk te vinden. Daarnaast had de coaching met Krachtwerk invloed op hun persoonlijke ontwikkeling. De coaches hebben hen bijvoorbeeld geholpen met grenzen stellen, hun eigen behoeften verkiezen boven die van anderen, verandering accepteren, en anderen leren vertrouwen. Tot slot gaven de participatie-coaches deelnemers hoop en perspectief. Door de ondersteuning ontdekten deelnemers nieuwe wensen voor de toekomst, of pasten zij hun doelen aan. Ook namen zij belangrijke stappen om hun wensen te realiseren en voelden ze zich meer hoopvol en optimistisch.

Doordat deelnemers meer gingen participeren, ervoeren ze meer zelfregie en kregen meer zelfvertrouwen. Ook gaven

deelnemers aan door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk minder stress te hebben en gelukkiger te zijn. Een paar mensen waren echter meer vermoeid of kregen juist meer stress door hun vrijwilligerswerk. Om dit te voorkomen is het belangrijk dat vrijwilligerswerk of andere activiteiten zowel passen bij de interesses als bij de draagkracht van de kandidaat.

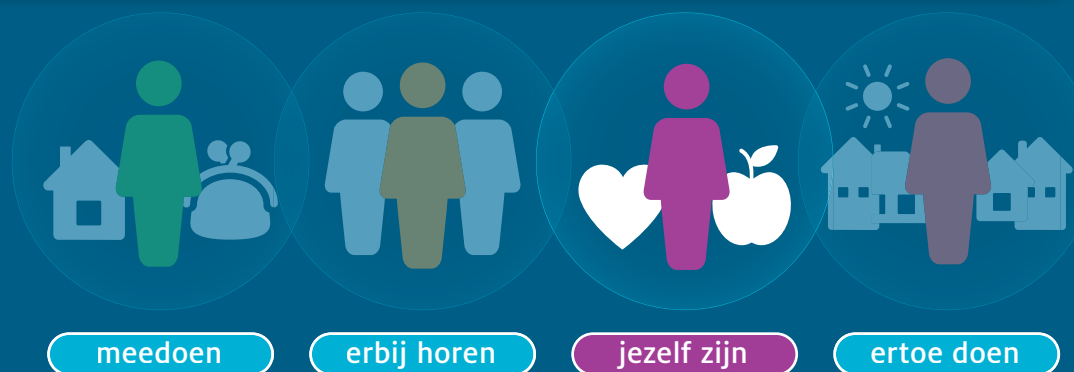
“Zij gaf mij wel net dat stukje positiviteit. Want soms heb je zoiets van: Ja, het zal wel. En dan kreeg ik van haar weer een berichtje, en dan had ik zoiets van: O ja, ik doe ertoe. Snap je? Dan heb je zoiets van: Ja, het is eigenlijk best wel speciaal dat ik dat doe.”

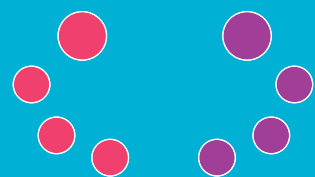
“Ik was besluiteloos over wat ik wou gaan doen, of leuk zou lijken om te doen. En ja, dat we een lijstje hebben gemaakt van een aantal dingen die ik dan wel, ja, leuk vond om wellicht ooit op te pakken, of... Dus dat was voor mij al eigenlijk best wel een stap, zeg maar, om over dat soort dingen na te denken. [...] Ze liet me inzien dat er nog wel leuke dingen zijn, die ik leuk zou vinden.”

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Ertoe doen

Sommige deelnemers gaven aan dat hun hulpbehoeften door de participatiecoach waren vervuld, terwijl anderen nog wel behoefte hadden aan meer ondersteuning. De participatiecoaches hebben deelnemers wel geholpen om toegang te krijgen tot andere ondersteuning en zorg. Zo gaven deelnemers aan dat ze door de coaching met Krachtwerk meer kennis van financiële regelingen hebben gekregen, meer gebruik hebben gemaakt van professionele hulp en gezondheidszorg, en meer vertrouwen hebben gekregen in professionals.

“Wat heel fijn is, ik heb een contactpersoon die ik eerst niet had. Mocht het weer stukken beter met me gaan, mocht ik weer dichter tot de arbeidsmarkt komen, dan weet ik wie ik kan bellen daarover. Dan weet ik, als ik zou willen gaan solliciteren naar een functie één keer per week, die begrijpt waarom ik maar één of twee dagen kan werken.”

“Een stukje vertrouwen heeft [de participatiecoach] mij echt gegeven. Dus zij heeft mij hoop gegeven dat er ook begeleiders zoals haar zijn. [...] Zij zag dat ik potentie... toch een bepaalde potentie had en het vermogen had om ergens te komen. En zij geloofde daar echt in en gelooft daar nog steeds in.”

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

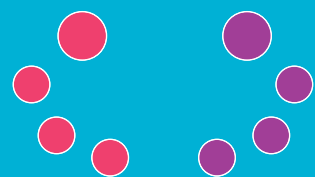

meedoen

erbij horen

jezelf zijn

ertoe doen

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Vijf werkzame elementen

De deelnemers vertelden ons niet alleen wat er in hun leven veranderd is door de coaching, maar ook welke elementen van de coaching met Krachtwerk hiervoor gezorgd hebben. Dit toont ons wat de werkzame elementen zijn van Krachtwerk.

We konden er vijf onderscheiden:

- een goede werkrelatie opbouwen
- maatwerk leveren op basis van wensen en behoeften
- de krachten van kandidaten voeden
- focussen op het herstel van kandidaten
- praktische steun geven.

Deze elementen overlappen grotendeels met de principes van de methodiek Krachtwerk.

Werkrelatie opbouwen >

Maatwerk leveren >

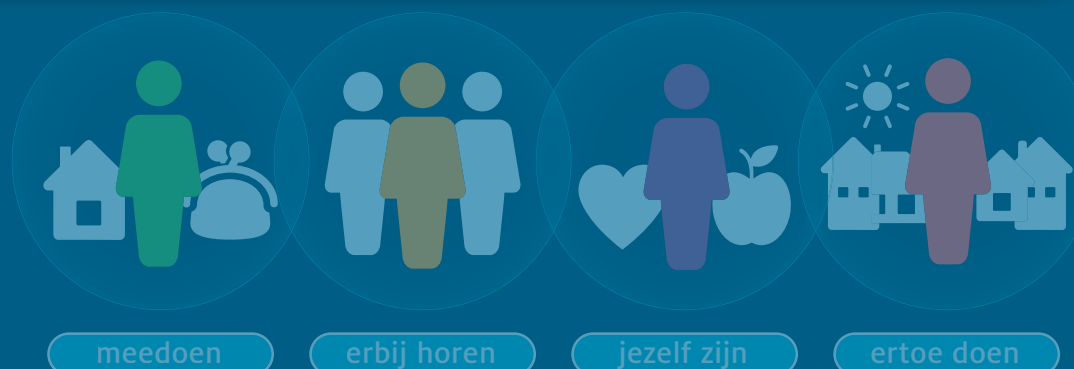
Krachten voeden >

Focus op herstel >

Praktische steun >

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

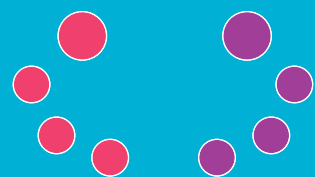

meedoen

erbij horen

jezelf zijn

ertoe doen

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Werkrelatie opbouwen

Deelnemers vertelden dat de participatiecoaches naar hen luisterden en oprechte interesse en empathie toonden. De coaches namen de deelnemers serieus, waren onbevooroordeeld en behandelden de deelnemers als gelijken. De deelnemers hadden het gevoel dat coaches voor hen klaar én aan hun zijde stonden. De coaches waren aardig en eerlijk. Ze stelden deelnemers op hun gemak en vertelden dat ze ertoe doen. Ze zochten de verbinding met deelnemers, deelden hun eigen ervaringen en spraken met deelnemers af in hun eigen leefomgeving.

Deze combinatie van oprechte interesse tonen, een persoonlijke verbinding maken en vertrouwen opbouwen is bij mensen die langdurig in armoede hebben geleefd van groot belang. Vaak hebben mensen in het verleden negatieve

ervaringen gehad met professionals.

Verschillende deelnemers gaven aan dat ze in eerste instantie stress of angst kregen van het contact met participatiecoach of wantrouwig waren omdat de participatiecoach werkzaam is voor de gemeente. Door de werkrelatie op één te zetten, kan de coach dit doorbreken en een positieve band opbouwen.

“Het is een heel betrokken iemand die ik als participatiecoach had. Iemand die is echt oprecht geïnteresseerd in het welzijn van mij en anderen. [...] Met zulke mensen zoals zij, dat geeft mij wel vertrouwen, dat geeft mij rust. Die verhoogde spanning zakt dan.”

Werkrelatie opbouwen >

Maatwerk leveren >

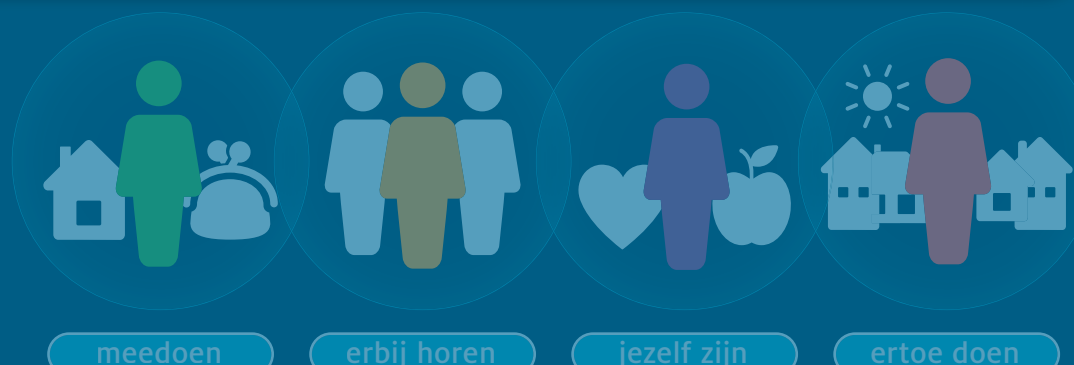
Krachten voeden >

Focus op herstel >

Praktische steun >

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

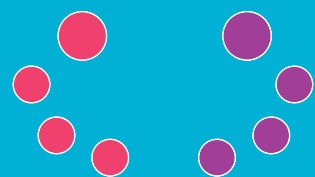

meedoen

erbij horen

jezelf zijn

ertoe doen

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Maatwerk leveren

Het bieden van ondersteuning is maatwerk en het traject wordt afgestemd op de wensen en behoeften van de kandidaat. De deelnemers vertelden dat de coaches hen niet onder druk zetten om iets te doen, maar steeds benadrukten dat de ondersteuning vrijwillig is.

De coaches vroegen deelnemers naar hun wensen, interesses en mogelijkheden en bespraken met hen hoe ze het coachingstraject hierop konden afstemmen. Omdat de ondersteuning vrijwillig was en de coaches zich inzetten om een band op te bouwen, waren de deelnemers ook meer geneigd om zich open te stellen. Daardoor konden de coaches het traject vervolgens weer beter op hun wensen en behoeften afstemmen.

“Ze vroeg gewoon aan mij wat ik heel graag wilde qua... Want ik wilde graag iets van vrijwilligerswerk doen, hè. Want ik wilde onder de mensen. En toen vroeg ze eigenlijk wat ik allemaal leuk vond. Nou, en dan zei ik dat dan. Dan ging ze voor mij bedenken van: Hmm, misschien kun je dit doen? En misschien kun je dat doen?”

Voor mensen die lang in armoede hebben geleefd kan het moeilijk zijn om over de toekomst na te denken. Ze hebben zo lang in overlevingsstand gestaan, dat ze niet meer dūrven te dromen. Eén deelnemer gaf bijvoorbeeld aan dat het nadenken over wensen tot paniek leidde. Daarom is het belangrijk om eerst een band op te bouwen. En om kandidaten op hun gemak te stellen en voldoende tijd te geven om hun wensen te verwoorden.

Werkrelatie opbouwen >

Maatwerk leveren >

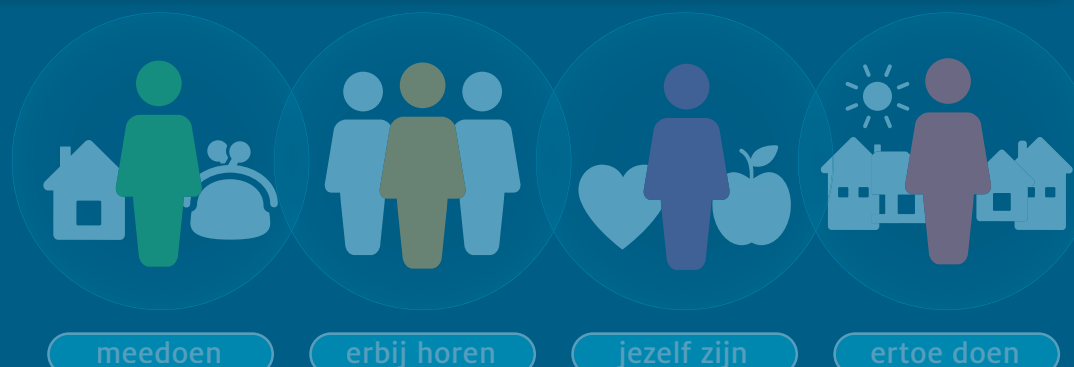
Krachten voeden >

Focus op herstel >

Praktische steun >

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

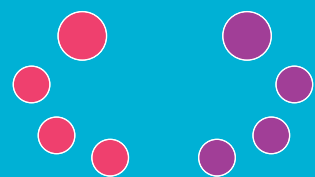

meedoen

erbij horen

jezelf zijn

ertoe doen

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Krachten voeden

Kandidaten helpen om hun krachten te zien en te voeden is ook een essentieel element van de coaching met Krachtwerk. Deelnemers gaven aan dat coaches hen aanmoedigden om actie te ondernemen en hun vertrouwen uitspraken in de deelnemers en hun kunnen. Ze gaven hen complimenten en legden de nadruk op de krachten en successen van de deelnemers, bijvoorbeeld door te laten zien welke stappen zij al hadden gezet. Het krachtkompas kan helpen om overzicht te geven over welke krachten en hulpbronnen een kandidaat beschikt. Een deelnemer beschreef hoe het maken van een krachtkompas haar zelfbeeld en motivatie had verbeterd:

“Op dat moment zelf... Ja, hoe noem je dat? Dan zit je effe in zo’n cirkel. Waar je effe zelf niet meer weet wie of wat je bent. Maar een ander toch nog ziet

wat je wel bent. Of waar je bent geweest. Of wat jij kan. Of wat er uit te halen valt. En dat is ook fijn. [...] Dat deed me dan wel weer goed. Van goh, en daar krijg je toch weer een boost van. Van hé, [de participatiecoach] ziet gewoon, ja, dat er veel meer in de mars zit. De volgende keer dat je erheen gaat, dan zie je er heel anders uit. Geen zak over je kop.”

Ook bij het voeden van de krachten van kandidaten is het goed om oog te houden voor wat armoede met iemand doet. Veel mensen die lang in armoede hebben geleefd, of in armoede zijn opgegroeid, geloven dat zij minder waard zijn dan een ander. Het krijgen van complimenten kan hun zelfvertrouwen vergroten. Maar het kan in eerste instantie ook gevoelens van verwarring over iemands zelfbeeld oproepen, zoals één van de deelnemers ons vertelde.

Werkrelatie opbouwen >

Maatwerk leveren >

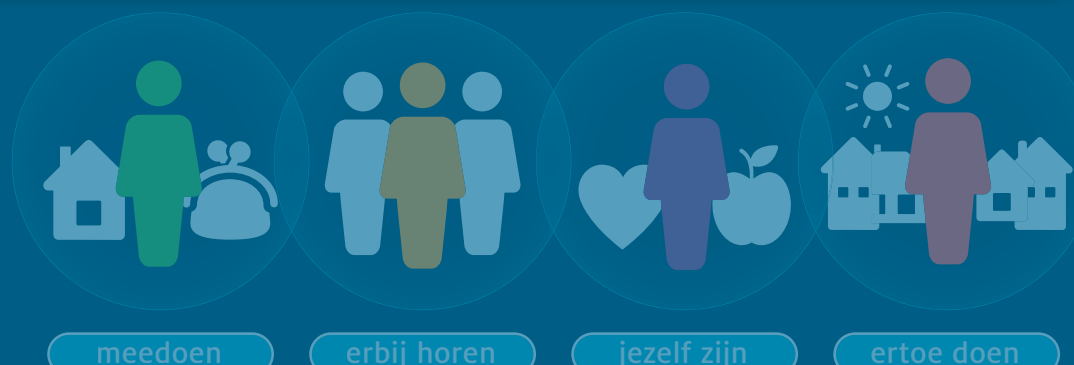
Krachten voeden >

Focus op herstel >

Praktische steun >

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

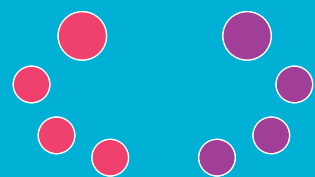

meedoen

erbij horen

jezelf zijn

ertoe doen

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Focus op herstel

De focus van de coaching met Krachtwerk was op het herstel van de kandidaat. De coaches begonnen het traject langzaam en werkten met hun kandidaten in kleine stappen. Deelnemers vertelden dat coaches hen tips en adviezen gaven bij hun herstel. Zo gaf een coach bijvoorbeeld het advies om rustig te beginnen toen een deelnemer voor het eerst vrijwilligerswerk ging doen. Ook gaven coaches tips om het leven makkelijker te maken, bijvoorbeeld door in één keer te koken voor meerdere dagen. Ze gaven advies over hoe kandidaten hun mentale gezondheid kunnen verbeteren, bijvoorbeeld door te praten over hun zorgen en angsten. En ze onderstreepten daarbij dat het belangrijk is om te ontspannen, bijvoorbeeld door een wandeling te maken of iets anders te doen wat de kandidaat leuk vindt.

“Ik had eerst aangekaart dat ik zelf vrijwilligerswerk wilde doen. Toen kreeg ik weer paniekaanvallen, slapeloze nachten. Toen ging het qua gezondheid slechter en toen heeft ze me adviezen gegeven en tools. Mocht ik dankzij haar een keer in de week beginnen met te sporten. Maar ze heeft wel eerlijk gezegd: Je moet eerst toch aan andere dingen werken voordat je echt vrijwilliger [wordt]. Je haalt nu te veel hooi op je vork.”

Werkrelatie opbouwen >

Maatwerk leveren >

Krachten voeden >

Focus op herstel >

Praktische steun >

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

meedoen

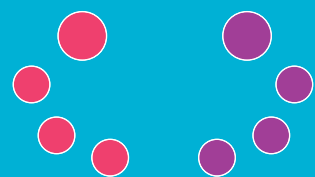
erbij horen

jezelf zijn

ertoe doen

Krachtwerk bij langdurige armoede

Krachtwerk

Keuze voor ...

Werken met ...

Impact van ...

Praktische steun

Tot slot gaven coaches kandidaten praktische steun. Coaches zochten samen met deelnemers naar mogelijkheden om meer te participeren. Coaches hielpen bijvoorbeeld bij het vinden van passend vrijwilligerswerk of het juiste niveau van een taalcursus. Ze brachten deelnemers in contact met organisaties, hielpen om een sollicitatie voor te bereiden en gingen indien gewenst met hen mee, bijvoorbeeld naar een kennismakingsgesprek. Daarnaast boden coaches praktische steun bij het krijgen van toegang tot andere ondersteuning en gezondheidszorg. Deelnemers vertelden dat hun coaches hen op de hoogte hadden gebracht van financiële regelingen, hadden geholpen om deze aan te vragen en dat ze hen hadden doorverwezen naar andere ondersteuners of zorgverleners (bijv. een maatschappelijk werker, psycholoog of huisarts).

“Ik ben bij de tandarts geweest, en daar hebben ze afgelopen jaar onder narcose vier kiezen weggehaald. Maar die narcose, die wordt niet vergoed, dat heb ik zelf moeten betalen. [...] Dus, ik heb dat allemaal ergens aangevraagd bij de bijzondere bijstand. [...] Dat is wel fijn, want dankzij [de participatiecoach] weet ik dat dat potje er was, anders had ik dat nooit geweten.”

Werkrelatie opbouwen >

Maatwerk leveren >

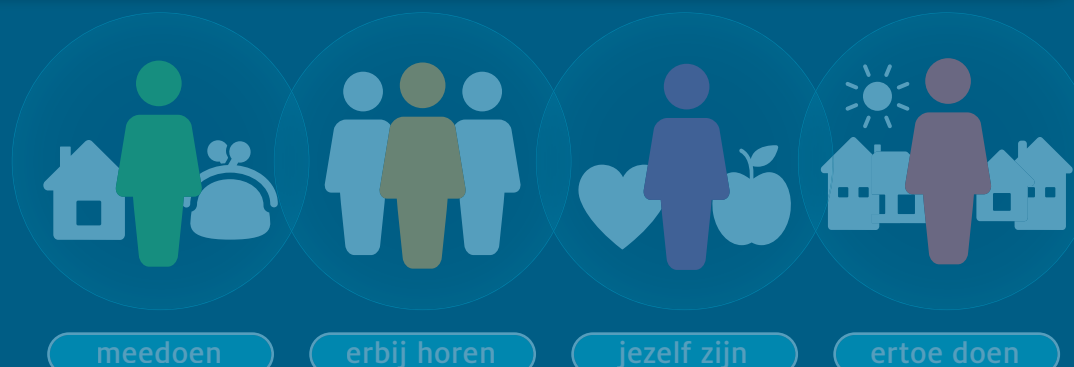
Krachten voeden >

Focus op herstel >

Praktische steun >

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

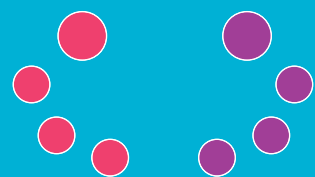

meedoen

erbij horen

jezelf zijn

ertoe doen

Gemeten impact van coaching met Krachtwerk

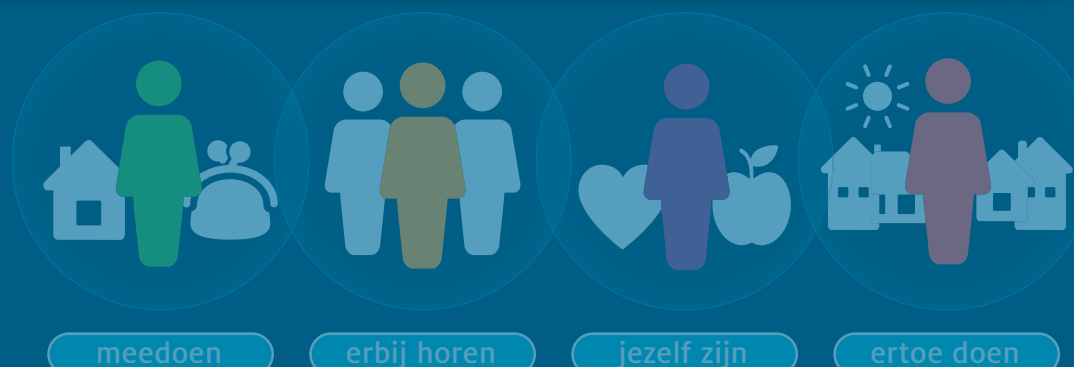

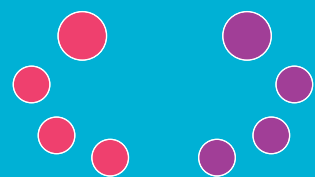
Het is duidelijk dat de meeste deelnemers ervaren dat de coaching met Krachtwerk een positieve impact op hun leven had. Dit kon een kleine of grote verandering zijn. Naast de ervaren impact wilden we ook méten of de coaching met Krachtwerk impact had op de levens van deze deelnemers. Daarom interviewden we hen twee keer met een vragenlijst: bij start van het traject en zes maanden daarna. Tijdens ieder interview vroegen we hoe het ging op het gebied van:

- Dagbesteding
- Sociale steun
- Betrokkenheid bij de samenleving
- Mentale gezondheid en stress
- Regie over eigen leven
- Behoefte aan, gebruik van en toegang tot zorg en ondersteuning

Doordat deelnemers twee keer dezelfde vragen beantwoordden, konden we bepalen of er in die zes maanden iets veranderd is op deze gebieden.

Na de start van de coaching zijn de deelnemers vooruit gegaan op deze gebieden, maar de veranderingen zijn (heel) klein. De grootste verandering zagen we op het gebied van steun van familie: op een schaal van 1 (heel erg weinig steun) tot 7 (heel erg veel steun) ging de gemiddelde score 0,5 omhoog. Maar deze veranderingen zijn niet groot genoeg om te kunnen zeggen of de deelnemers erop vooruit zijn gegaan door de coaching. De bevindingen kunnen ook toeval zijn: De veranderingen op deze gebieden waren niet statistisch significant.

[toelichting](#)[Werkzame elementen >](#)[Gemeten impact van coaching >](#)[meedoen](#)[erbij horen](#)[jezelf zijn](#)[ertoe doen](#)

Waarom hebben we geen statistisch significante veranderingen gevonden?

Daar kunnen verschillende redenen voor zijn:

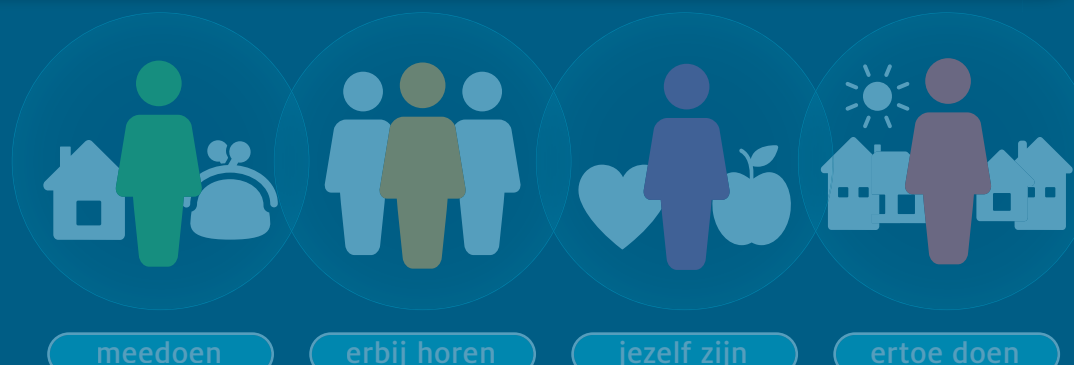
- De groep van deelnemers was klein. Hierdoor is het onduidelijk of de veranderingen komen door toeval. Als meer kandidaten hadden deelgenomen, bijvoorbeeld meer dan 60, of als de veranderingen groter waren geweest, dan hadden we hierover mogelijk wel een conclusie kunnen trekken.
- De participatiecoaches en hun kandidaten hadden niet zo vaak contact met elkaar. De coaching is erop gericht om de eerste stappen te zetten richting participatie. Hierdoor is het niet waarschijnlijk dat de coaching in zo'n korte tijd hele grote veranderingen teweeg brengt.
- De participatiecoaches vroegen nieuwe kandidaten of ze mee wilden doen met het onderzoek. Dit betekent dat kandidaten al meerdere gesprekken hadden gevoerd met een intakeconsultant en hun

participatiecoach, voordat ze voor het eerst werden geïnterviewd. Het kan zijn dat deze gesprekken al een positieve impact hadden op de deelnemers maar dat wij die hebben gemist.

- Zoals je kunt lezen in Werken volgens Krachtwerk pasten de participatiecoaches nog niet alle elementen van Krachtwerk even goed toe. Dit kan ervoor zorgen dat de coaching minder impact had.
- De context van een deelnemer bepaalt ook hoe het met die persoon gaat. Soms gebeurde er tijdens het traject iets waarop de participatiecoach geen invloed had, bijvoorbeeld het overlijden van een huisdier. Zo'n gebeurtenis kan een negatieve impact hebben op veel verschillende gebieden. Daardoor werd de situatie van een deelnemer soms niet beter of verslechterde deze zelfs.

Werkzame elementen >

Gemeten impact van coaching >

meedoen

erbij horen

jezelf zijn

ertoe doen